

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Redno vplačevanje naročnine je častna dolžnost!

Vsak zamudnik naj bo toliko ponosen, da zavrne očitek malomarnosti s tem, da nemudoma poravnava zaostalo naročnino — Do konca leta se bo ustavilo pošiljanje „Domovine“ vsem, ki so ostali gluhi za naše opomine — Nabirajte nove naročnike!

Oni redki zamudniki, ki še čakajo z izpolnitvijo svoje častne dolžnosti, se znova opominjajo, naj plačajo zaostalo naročnino. Čast in ponos zahtevata od vsakogar, ki je dober naš prijatelj, da se ne potuhne v ozadje in gleda iz kota kakor trmast otrok, ki čaka, da bo zopet nadaljeval s svojo porednostjo, čim mine očeta ali mater jeza.

Z našo „Domovino“ so zadovoljni vsi bralci in bralke, zato naj vsi naročniki in naročnice gledajo na to, da bomo tudi mi z njimi zadovoljni.

Majhna je vsota,

ki jo je treba odšteti, da dobivaš vse leto vsak teden časopis z obilno poučno in zabavno vsebino. Komaj toliko stane „Domovina“ za vse leto, kolikor staneta dva litra lažjega vina. To vino izpiješ v enem večeru, pa nimaš od njega ničesar drugega kakor težko glavo, dočim te poučuje in zabava „Domovina“ za ta denar vse leto.

Nizka naročnina ne more biti povod za neredno plačevanje,

nego je vzrok zamudništva morda tu in tam v pozabljivosti, največkrat pa v malomarnosti. Zato tem potom opominjamo pozab-

ljivce, a obenem karamo malomarneže. Ako pa je kakšnega našega prijatelja res zadela tako huda nesreča, da na noben način ne spravi skupaj niti te neznatne vsote, naj nam to javi. V takih izjemnih primerih bomo še nekaj časa potrpeči.

Vsi drugi zamudniki pa po tem našem tretjem opominu

brez oklepanja sedite za mizo, izpolnite položnico in pošljite dolžne vsote!

Ne dopustite, da bo ostal nad Vami očitek, da ste brez ponosa in časti ter da ne znate ceniti dela, ki ga zahteva izdajanje časopisa. Uverjeni smo tudi, da bi prav močno pogrešali naš list, če bi ga več ne dobivali. Ne dopustite, da se Vam ustavi že božična številka, ki bo izšla z najzanimivejšo vsebino!

Končno ponovno

prosimo naše prijatelje, naj sedaj ob praznikih naberejo čim več novih naročnikov.

Lepe nagrade, ki jih bomo dali najmarljivejšim nabiralcem, naj bodo majhno bodrillo, glavno bodrillo pri delu za naš list pa naj bo zavest, da delate za dober in pošten list, ki bi ga morala imeti vsaka slovenska obitelj.

Kmetsko-demokratska koalicija postaja vedno trdnejša

Zbor SKS se je soglasno izrekel za zvezo s SDS

Tudi v Sloveniji dobiva zveza med radičevci in samostojnimi demokrati vedno krepkejšo podlago. Stari spori med naprednjaki so ponehali. Vse počasi uvideva, da je bil svoječasni boj med glavnima naprednima strankama v Sloveniji le v korist klerikalcem in v našo največjo škodo. Sorodnost obeh strank je tolika, da je ne more zatajiti niti najhujši nespravljalivec, ki mora tudi priznati, da je prišlo kljub vsem prejšnjim nesoglasjem do te zveze vendarle popolnoma prirodnim putem.

Nedeljsko zborovanje SKS v Ljubljani je pokazalo, da vlada tudi v vrstah SKS največje razumevanje za Kmetsko-demokratsko koalicijo.

Na tem zboru je podal poslanec g. Ivan Pucelj daljše poročilo, v katerem je med drugim opozarjal na razliko med sodelovanjem HSS v vladi in sodelovanjem klerikalcev v sedanji vladi, v kateri so dobili samo okrnjeno ministrstvo za socialno politiko, iz katerega se je po lastnem priznanju dr. Gosarja porabilo okoli 200 milijonov dinarjev za volitve. SLS je pri vstopu v vladu zapustila

svoj program in stopila v novo politiko le kot majhen privesek radikalne stranke, od katere je popolnoma odvisna. Nove skupščinske volitve se niso vršile zato, ker je bila prejšnja skupščina nezmožna za delo, ali pa zato, da bi se zatrla korupcija, temveč zato, da se napravi še

zadnji poizkus za vzdržanje srbijanske nadvlade.

Pri volitvah je šlo predvsem za to, da se ubije Stepan Radić in tudi Pribičević, ki ima v prečanskih krajih mnogo dobrih in mladih idealnih ljudi, ki uvidevajo, da po sedanjem načinu ne more iti dalje. Ker je Vukičević spoznal, da bi opravil samo polovično delo, ako bi udaril le po Radiću, je udaril tudi po Pribičeviću in celo še hujše. Vsak pritisk pa rodi odpor in ga je rodil tudi ta. Tako se je rodila Kmetsko-demokratska koalicija. Dr. Korošec bi nikdar ne napravil svojega smrtonosnega skoka v radikalno stranko, če bi vedel v naprej, da pride do te koalicije. Ko je prišlo do zbližanja med HSS (radičevci) in

SDS se je pričela v Beogradu čisto druga muzika.

Vedno hujši pritisk je moral roditi spoznanje, da

imamo skupne interese in da je treba postaviti skupno fronto.

Nasprotniki so hoteli spletkariti ter so objavili v beograjskem „Vremenu“, da si iz te koalicije mi samostojni kmetje v Sloveniji ne obetamo dobrega rezultata. To pa ni res. Kmetsko-demokratska koalicija pomeni predvsem korak naprej k izboljšanju naših notranjih razmer. Dokaz tega je dejstvo, da so vsi, ki so prej grozili, da bodo ubili HSS in SDS ter izvedli pomladi nove volitve z novim volilnim redom ter trajno vzdržali reakcijo, popolnoma umolknil z grožnjami, ko se je ustvarila Kmetsko-demokratska koalicija, kajti ta koalicija pomeni v prečanskih krajih 600.000 kroglic. Zato je ustvaritev te koalicije

prvi korak k popolni enakopravnosti,

kar je velikega pomena za vso državo. Kmetsko-demokratska koalicija je ena največjih pridobitev v našem notranjem političnem življenju, ki ne more ostati brez dobrih posledic. Ona je ideja, ki naj preokrene vse naše notranje politično življenje.

Prvo je, da se obranijo z njeno pomočjo vse državljanske svoboščine, obvaruje parlamentarizem in doseže enakopravnost vseh državljanov. Smatramo, da brez enakopravnosti ni mirnega sožitja. Zato je tudi Kmetsko-demokratska koalicija osnovana na načelu popolne, pravične enakopravnosti. Za to idejo moramo vsi delati. Na Hrvatskem to že spoznavajo, tam se pristaši HSS in SDS že bratijo med seboj.

Z ustvaritvijo Kmetsko-demokratske koalicije se je opozicija v Narodni skupščini moralno okrepila in še nobena opozicija ni bila tako močna kakor je sedanja. Kmetsko-demokratska koalicija je nositeljica ideje, ki mora preroditi našo državo. Kdaj bo prišla do oblasti, je težko reči: morda bo to že ob Božiču, morda ob sprejetju proračuna. Vsekakor smo na poti napredka in na njej hočemo vztrajati.

Vsi prisotni so govor g. Pucelja sprejeli s soglasnim odobravanjem na znanje.

Uspeh koalicije je že viden iz rezultatov občinskih volitev v nekaterih občinah. Mnogo občin je baš skupen nastop SDS in SKS iztrgal klerikalcem iz rok. Ne smemo pri tem samo seštetati dosedanje glasove SDS in SKS, temveč moramo k njim prišteti tudi številne one naprednjake, ki so doslej baš zaradi neprestanih sporov stali ob strani in niso volili ne na eno ne na drugo stran. Vse te ljudi, ki si nikdar niso dali dopovedati, da obstojajo med obema naprednima strankama nepremostljive razlike, bomo s Kmetsko-demokratsko koalicijo dobili zopet nazaj v politično delovanje, s čimer se bo skupna fronta močno okrepila.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Borba za izenačenje in omiljenje davčnih bremen

Oster govor naročnega poslanca dr. Žerjava v finančnem odboru proti krivični razdelitvi davčnih bremen — Dr. Žerjav kritizira slabo državno upravo in državno gospodarstvo — Vseučilišča se ne smejo okrniti

Vse prečanstvo trpi zaradi nepravilno porazdeljenih davčnih bremen kruto krivico, toda ni vse prečanstvo v skupni fronti za dosego svojih pravic. V Sloveniji ga ni stanu, ki bi ne robantil in obupaval nad davčno preobremenitvijo, katera v neštevilnih primerih naravnost streže po življenju posameznih davkoplačevalcev in njihovih družin. Niso z davki preobremenjeni le bogatejši gospodarski krogi, nego morajo plačevati visoke davke celo delavci in uradniki, ki ne zaslužijo toliko, da bi s svojimi dohodki mogli živeti življenje, vredno človeka.

Protesti in točna številčna dokazovanja, da mora sedanja davčna preobremenitev vesti v katastrofo, padejo samo v gluha nšesa tam v Beogradu. Siromak dokaže eno, a naši vladni krmilarji store drugo, kakor da je prečanski davkoplačevalec zaradi tega tu, da strada in obupa zato, da Srbija in Črna gora lahko plačujeta neznatne davke.

Rekli smo, da ne sodelujejo vsi prečani složno v boju za pravično rešitev tega krutega vprašanja. Med temi uskoki so tudi naši klerikalci, ki kot privesek radikalne stranke sploh ne morejo priti v poštev pri tej skupni prečanski zadevi. Sicer je res že načrt davčnega zakona pred posebnim davčnim odborom, ki naj bi kmalu končal svoje delo, a že se čujejo glasovi, da Srbijanci ne marajo takšnega davčnega izenačenja, ki bi jim naložil davke, kakršnih doslej niso poznali. Zato je prav mogoče, da bo izenačenje padlo v vodo.

Davčno politiko naše vlade, državno upravo in državno gospodarstvo je te dni na seji finančnega odbora, ki razpravlja o novem proračunu in finančnem zakonu, prav ostro, a stvarno kritiziral narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

G. dr. Žerjav je najprej

kritiziral predloženi proračun in finančni zakon ter dejal, da je nejasen.

Finančni zakon ne daje nikakega pojasnila o gotovih točkah, nego samo našteva člene iz prejšnjih finančnih zakonov, tako da je tudi ta finančni zakon nekak omnibus. Govornik je pozval finančnega ministra,

naj umakne odredbe, ki se nanašajo na okrnitev vseučilišč.

Ne sme se zgoditi, da bi vlada dobila dovoljenje, da sama spremeni zakon o ljubljanskem vseučilišču, ki ga je Narodna skupščina pred leti soglasno sprejela. Mi bomo ta zloglasni paragraf (44.) skušali preprečiti z vsemi sredstvi.

Proračun, ki je tehnično nejasen,

ne navaja, kaj katera pokrajina plača in kaj dobiva.

Izvrševalna moč je vsa v rokah Srbijancev. Preko 90 odstotkov uradnikov v ministrstvih je Srbijancev in naravna posledica je, da ti uradniki poznajo in mislijo le na svoje kraje. To je nezdravo in se bo enkrat maščevalo.

Ko je govoril dr. Žerjav o proračunu ministrstva za gradbe, je dejal, da so označeni krediti za popravila cest v višini 790 milijonov dinarjev.

Od te vsote za ceste pride na Srbijo 87 milijonov, na Slovenijo 2, a na Hrvatsko in Slavonijo 7 in pol milijona dinarjev.

Mi smo 9 let govorili svojim volilcem, da je treba nekaj žrtvovati za edinstvo, a rezultat tega je bil, da so naše ceste za 50 odstotkov slabše, dočim se v Srbiji ni storilo nič zaradi slabega gospodarstva.

Pri kritiziranju davčne politike je dejal dr. Žerjav, da je davek na telesne delavce poseben davek za Slovenijo in Hrvatsko, kar je nepravilno. Potem je navajal podatke o plačevanju davkov in poudaril:

Neposredni davek vsakega državljana v Sloveniji znaša 1030 Din, a v Srbiji samo 407 Din. Nemogoče je tudi našemu kmetu dokazati, da mora plačevati davek na vino in žganje, dočim srbski kmet tega davka ne plačuje.

Vlada je predložila zakonski predlog o davkih Narodni skupščini, a sedaj se vidi, da ona tega vprašanja sploh ni dala v pretres svojim klubom in da torej za ta predlog nima večine.

Govornik zahteva,

da se v ta finančni zakon vnese odredba o znižanju neposrednih davkov. Mi ne bomo Srbijancem ničesar vzeli, toda enakost se mora po 10 letih vendarle izvesti.

V nadaljnjem kritizira dr. Žerjav ostale postavke proračuna in slabo državno gospodarstvo, zlasti v sladkorni tvornici na Čukarici in na državnem posestvu Belju. Končno zahteva,

da se neposredni davki zmanjšajo do 1. aprila prihodnjega leta. Mi si obdržimo proste roke za posebno akcijo, ako se tej naši zahtevi v pogledu davkov ne ustreže.

Govor dr. Žerjava, ki se je tako odločno zavzel za Slovenijo, dočim slovenska večinska stranka SLS pleše po melodijah radikalne stranke, kateri take odločne, a pravične zahteve nič ne diše, je vzbudil po vsem prečanstvu dober odmev. Boj za naše pravice, ki nam gredo po ustavi in prirodi, se mora nadaljevati in mora uspeti. Tiste, ki v tem zgodovinskem trenutku, ko je izenačenje davkov najaktualnejše vprašanje, stoje ob strani in podpirajo radikalno reakcijo, naj si naš narod dobro zapomni! SLS, kateri je slovenski narod pri zadnjih skupščinskih volitvah zopet dal večino, je danes v taboru onih, ki se bore z vsemi sredstvi proti koristim Slovenije.

Soteščan:

Tajnosti grajskega stolpa

(Povest iz davnih časov.)

(Dalje.)

«Mevža!» se mu je rogal tovariš. «Zato ti je lani pregovoril izvoljenko in se nisi upal geniti z mezincom v njeno obrambo. Sramuj se, strahopetec!»

Nagajivo zbadanje je potrla užaljenega vojaka, sramežljivo je povslel oči in molčal ko skala. Tovariš bi ga še ne bil nehal pikati in dražiti, toda gruča je prispela iz doline pred graščino — bližina dvornega velikana mu je zapirala sapo, čeprav je bil rabelj izredno dobre volje. «Hvala za spremstvo in na svidenje pri 'Oplici', se je poslavljaj, stiskajoč desnico zgovornim mladenkam, ki so žgolele okrog njega. «Pa da ne pozabiš,» je ljubezljivo zabičil brhkemu dekletu. «Glej, da se boš odzvala mojemu vabilu.»

Sklonil se je ter ji pošepnil nekaj na uho; dekle mu je prikimalo in hotelo oditi za tovarišicami navzdol v dolino. Mislil jo je še nekoliko zadržati, da ji odkrije svojo ljubezen, katera se na tihem najlaže razodene. Prijel jo je za roko ter jo je narahlo pritegnil k sebi; takrat se je izza ogla pokazal dvorni oskrbnik, deklica se mu je izmuznila iz roke ter je plaho odhitela.

«Dolgo si se zamudil,» ga je oskrbnik po kratkem motrenju resno pokaral. «Tako zamenjaš svoje dolžnosti, dobro se ti je moralo goditi.»

«Hvala, ne bom se pritožil,» mu je porogljivo odvrnil.

«Vem, vem; napil si se in najedel kot žival pred jaslom in koritom. Zaradi preobilne teže so ti oslabele noge, pa si se moral odpočiti.»

«Tvoja modrost se preliva v vsevednost; govoriš, kakor bi čital iz knjige.»

«Nič se ne šali, zaradi neopravičene odsotnosti si zaslužil občutno kazen.»

«Saj se je ne branim; lahko mi jih našteješ na hrbet zaradi izvršenega umora...»

«Ali se ti blede?» je raztegnil usta. «Storil si svojo dolžnost, kakor ti je bilo naročeno.»

«Čemu se plašiš? Vidi se mi, da je bil obsojenec nedolžen — dejstvo, ki mi otežuje vest in budi neprijetne občutke.» — Krištof se je ozrl daleč okrog sebe, skrbelo ga je, če ga je kdo poslušal.

Dvornik je zaslutil, da je prinesel rabelj neko posebnost, katero mu hoče odkriti. Namignil mu je, naj gre z njim v graščino, kjer ju ne bo nihče motil in poslušal.

Na dvorišču ju je srečal Jelovčan, ustavil se je pred velikonom z vprašanjem po novicah na Orlovju. Preden mu je Krištof odgovoril, je pritekel dvorni strežnik, ki ga je ves zasopel povabil s seboj v dvorano. «Knez je slišal o tvojem povratku,» se je glasilo višje naročilo, «in zapoveduje, da se mu predstaviš, obenem prosi tudi viteza za važen razgovor.»

Krvnik je osupnil nad nepričakovanim vabilom, najrajši bi se bil umaknil. Strahoma je stopil za viteza, čakaje, da ga povede pred kneza v sprejemno dvorano.

Zavila sta po širokem hodniku in dospela v razkošno dvorano med zbrane dvorne svetovalce. Na vzvišenem prostoru je sedel knez Julijan v živahnem razgovoru z možakom, čigar obličje je bilo zakrinkano in telo zavito v plašč, tako da ga ni bilo mogoče poznati po obrazu.

Knez je bil izredno dobre volje. «Sedita! jima je ukazal, nakar je pogledal krvnika ter ga vprašal, kako se imenuje.

«Krištof, vaša milost,» se mu je rabelj globoko priklonil.

«Zares pravilno ime,» se je knez šaljivo nasmehnil. «Drugače bi se menda sploh ne mogel imenovati.»

«Kakor ukažete, knežja milost.»

«Tvoj poklic je važen. Kakor so mi sporočili, prihajaš z Orlovja. No, kako si opravil?»

«Usmrtil sem graščakovega morilca... Seveda, ako je bil Otmar res umorjen...»

«Ali dvomiš o njegovi smrti?» Knez je osupnil in vstal za mizo. «Odkrij mi temelj, na katerega zidaš svoje dvome.»

«Slutim, da graščak še živi, vendar pa zanesljivo ne morem trditi.»

«No, seveda, ako živi, tedaj pač ni mogel biti umorjen,» se je knez nekoliko vznemirjen voljil.

«In obsojenec, ki sem ga dvignil, je bil nedolžen,» — Strahoma je izrekel te besede, kakor da se je bal posledic krivične obsodbe.

«Smešna je bojazen v srcu takega korenjaka,» se je knez ponorčeval. «Povej mi rajši, kdo ti je povedal, da Otmar ni bil žrtev umora.»

Ni res!

«Domoljub» piše, da pomeni beseda klerikalizem, proti kateremu se borimo mi, katoličanstvo. To pa ni res! Pod klerikalizmom razumemo med drugim tudi zlorabljanje verstva v posvetne namene, bodisi gmotne ali pa politične, nikakor pa ne sovraštva napram katerikoli veri. Klerikalizem je lahko katoliški, pravoslavni, muslimanski in ne samo katoliški.

Ker smo pri nas v Sloveniji skoro samo katoličani, imamo tedaj katoliški klerikalizem. Kakor doslej tako se bomo tudi za naprej bojevali proti temu klerikalizmu, ki je pri nas tako razpasen in izkoriščajoč kakor ne zlahka kje drugje. Vsako vmešavanje vere in cerkve pri volitvah ali v kakršnihkoli posvetnih zadevah bomo odločno zavračali in odbijali. Če se borimo za ureditev cerkvenega gospodarstva in drugih cerkvenih naprav kakor tudi za ureditev duhovniških premikov, ni to prav nič naperjeno proti katoličanstvu.

Nihče nas ne bo odvrnil od našega prepričanja, da je treba grajati vsako zlorabo vere v kakršnekoli posvetne namene. V tem oziru bomo neizprosni, kar bo le v korist čistosti vere. Če se bo še tudi grajalo neprimerno postopanje in življenje posameznega duhovnika, ki nosi po vsej krivici to vzvišeno ime, ni to niti najmanj naperjeno proti veri. Smo mnenja, da župnik, katerega življenje je vse prej kakor krepostno, še ne predstavlja vere. Tako tudi še ne kak samostan, če se

njegovi stanovalci poženejo v strankarsko-politično življenje ter med ljudstvom skušajo podpihovati strankarske strasti in sovraštvo. Njihov poklic je vse kaj drugega, vzvišenejšega in svetejšega. Ni se treba čuditi, če smo in še bomo tako početje grajali ter delali na vso moč za odpravo takih zlorab na takih krajih.

Mnenja smo, da nobenemu stanu tako prav nič ne pristaja prevneto in strastno politično udejstvovanje kakor baš duhovniškemu, kateremu sicer izven cerkve in brez verskih zlorab nikakor ne smemo braniti političnega udejstvovanja. Duhovniški poklic pa zahteva, da je to udejstvovanje brez grdih strasti. Duhovnikova naloga je pomirjevalno vplivati na razburkane duhove ob razvnetih prilikah in ne podžigati strasti. Duhovniki morajo pomisliti, da so dušni pastirji pristašev vseh strank in ne le ene same.

Nikomur ne bomo branili ali ga zadrževali od cerkve. Mi se v cerkvene in verske zadeve sploh ne vmešavamo, ker je to opravilo duhovščine, ki pa ne sme verstva zlorabljati. Zato tudi nikogar v verskih zadevah ne skušamo preobrniti na eno ali drugo stran. Duhovščina, ki ne zlorablja cerkve in se ne udaja političnim strastem, je priljubljena in dosega v verskih stvareh največje uspehe.

Ne proti veri, pač pa smo proti klerikalizmu, katerega smatramo za največje zlo v političnem življenju Slovenije.

Poštni promet v naši državi

V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev se prevaža pošta po železniških progah v 118 ambulantnih vagonih, ki prevozijo dnevno 20.133 km. Razen redne poštne službe, ki jo vršijo poštni uslužbenci v ambulantnih vozovih, posreduje pri prevažanju pošte tudi železniško osebje v tovornih vagonih (furgonih), ki prevozijo dnevno 6.804 km.

Na 21 parnikih s poštnim prometom vrše službo poštni uslužbenci, na 39 linijah pa kapetani brodov.

Privatni avtomobili vozijo pošto na 28 linijah v dolžini 1039 km, vozovi na 663 linijah v dolžini 8411 km, jahači jo tvorijo na 51 linijah v dolžini 1025 km, pešci na 909 linijah v dolžini 5703 km.

Poštno ministrstvo razpolaga razen tega za prevoz pošte in potnikov s lastnim avtomobilskim parkom, ki šteje sedaj 162 avtomobilov. Od teh vozi pošto v lokalnem prometu v večjih mestih 78 avtomobilov, 84 avtomobilov pa prevaža pošto in potnike na 37 linijah v dolžini 2014 km.

V zadnjem letu je osnovanih 30 novih poštne linije.

Z zrakoplovom prenašamo pošto na liniji Beograd — Bukarešta — Carigrad, Beograd — Pešta — Dunaj — Praga — Strasbourg — Pariz.

Dandanes imamo 820 državnih pošt, 830 pogodbenih, 409 pomožnih in 1482 občinskih pošt.

Državne in pogodbene pošte vrše vse panoge poštne, telefonske in telegrafске službe, pomožne pa samo omejeno pošto in ponekod telefonsko, občinske pa samo omejeno pošto službo.

Stanje poštnega prometa za preteklo leto (1926.) se vidi iz naslednjih števil:

V notranjem prometu je bilo oddanih in dostavljenih 105.830.064 frankiranih pisem, 2.094.984 nefrankiranih pisem, 48.009.624 dopisnic, 40.343.292 tiskovin, 1.346.148 poslovnih papirjev, 2.257.380 vzorcev brez vrednosti, 49.161.924 časopisov, 41.670.000 pošiljk državnih uradov in raznih humanih društev, ki so oproščena plačevanja poštne. — Med temi pismi je bilo 12.085.194 priporočenih, 1.076.590 priporočenih s povratnico, 5.902.020 priporočenih službenih, 406 tisoč 998 na povzetje, 811.728 ekspresnih.

Paketov je bilo v preteklem letu: 3.434.743 paketov brez naznačene vrednosti, 1.512.162 z naznačeno vrednostjo.

Vrednostnih pisem in amanetov (paketov z naznačeno vrednostjo): 594.686 s plačano poštino, 488.046 brezplačnih (uradnih pošiljk in pošiljk humanih društev).

V mednarodnem prometu je bilo pisem in kart 23.832.892 odpravljenih, 28.689.102 sprejetih; navadnih paketov 68.228 odpravljenih, 1.376.890 sprejetih; vrednostnih paketov 22.842 odpravljenih, 207.558 sprejetih; amanetov in pisem z naznačeno vrednostjo 308.970 odpravljenih, 172.758 sprejetih.

Preko našega ozemlja tranzitira (prehaja) tudi obilo tuje pošte. Tekom 1926. so naše pošte prepeljale 41.742 pisem in kart, tiskovin in vzorcev, ki so jih sprejele v odprtih svežnjih.

Razen tega so prepeljale 162.018 zaprtih vreč s pismi. Za prevoz teh vreč se nam plačuje približno 1 zlati frank od kilograma.

Tranzitnih paketov do 5 kg teže je bilo 82.386 in 13.752 vrednostnih pisem.

(Iz posebnega poročila poštne ministra k proračunu za leto 1928./29.) Dr. P.

«Njegova edina hči, Gizela...»

«Njegova hči Gizela,» je vitez Jelovčan, pozabivši knezovo navzočnost, začudeno ponovil.

«Da, prav njegova edinka,» je potrdil Krištof svojo trditve.

Vsi, ki so bili v dvorani, so bili neprijetno iznenađeni, celo našemljeni tujec je na svojem sedežu plaho poskočil. Knez mu je skrivoma pomežiknil, kar je presenetilo viteza, ker ni vedel, kaj pomeni tajno namigovanje. Slednje oko je bilo uprto v kneza, ki je skomigoval z rameni in naposled spregovoril:

«Imeti je morala pač važne vzroke, ako je kaj takega izpovedala. Kdo ve, kaj jo je privelo do te izjave?»

«Njeno pošteno srce in nič drugega, vaša milost,» je Krištof preudaril. «Seveda ji nismo verjeli, ko je pod vešali trdila, da je obsojenec nedolžen. Sodni zdravnik je dokazal njeno blaznost, kar je pozdravilo občinstvo z viharним odobravanjem.»

«Povej mi natančno, kako je govorila.»

«Rekla je, da mož, ki smo ga postavili pod zanjko, ne nosi najmanjše krivde, ker njen oče ni bil umorjen. Z dvignjenimi rokami nas je prosila, naj mu prizanesemo, trdeč, da graščak Otmar živi in da je zločin obsojencu zlobno podtaknjen. Tako dolgo je prosila in jokala, dokler je niso siloma odvedli.»

Jelovčan je zopet opazil, kako je knez skrivoma namignil neznanu z zakritim obrazom, ki mu je previdno odignil. Obšle so ga temne slutnje, misli so mu pohitele na Orlovje pred njegovo ljubljeno, čije živa podoba mu je ponovno stopila pred oči.

«Čudne novice!» je knez prekinil trenuten molk. «Umor, obsodba, smrt; naposled pa se izkaže nedolžnost zločinca ter se vrne umorjenec v življenje...»

«Potrebna je temeljita preiskava,» je predlagal vitez Jelovčan. «Zdravniki naj doženejo, ali graščakinjo res napada duševna bolezen.»

«Kako pa ti sodiš o njeni bolezni?» je knez nenadoma vprašal Krištofa.

«V prvem hipu sem jo spoznal za blazno, a pozneje sem se prepričal...» mu je bojazljivo odgovoril.

«Hm. Pa kaj si še sumljivega opazil na Orlovju?»

«Slišal sem, da je Gizela po krivični usmrtni mladega neznanca omedlela in je od takrat vsa drugačna. Pravili so mi o nekem čudodelnem zdravniku, ki jo je menda obudil k zavesti, vendar pa mu ne zaupam in je najbrž vse kaj drugega kakor to, za kar se je izdajal.»

«Odkod je prišel?» je zanimalo kneza. «Ali mi moreš povedati?»

«Ne vem, milostivi gospod. Tisto jutro sem ga videl prvič na morišču; prerival se je med ljudmi, prav ko je obsojenec zapel pogrebno pesem. Njegovo obnašanje je pričalo, da ga je razumel, sicer bi ga ne bil poslušal s takim zanimanjem.»

Kakor očaran se je dvignil našemljenec po teh besedah, primaknil je stol bliže k rablju, tako ga je zanimalo njegovo pripovedovanje.

«Nadaljuj!» je knez zapovedal Krištofu v zadovoljstvo navzočih gostov.

«Izvohal sem, da se oskrbnik Drobež družil z lažnim zdravnikom, vprašal sem ga, odkod izvira njuno prijateljstvo. Namesto odgovora me je zalival z vinom in meni se je pričelo dozdevati, da je podkupljen, ker se me je od takrat previdno izogibal.»

«Zakaj se nisi prepričal?» mu je knez segel v besedo. «Bogato bi te poplačal, ako bi mi kaj podrobnega navedel.»

«Ves trud je bil zaman, vaša milost. Oskrbnik je zaslutil, da ga zalezujem ter se ni hotel več razgovarjati. Do graščakinje mi je osebje zaprlo pot, kakor je bilo naročeno. Tako je ubožica v krepkih hudobnega neznanca, ki je ne zdravi, ampak zastruplja.»

«Krištof govori resnico,» je vitez opozoril kneza. «Ko sem se pred dnevi oglašil na Orlovju, sem opazil marsikaj, kar se ujema z njegovim izvajanjem. Smilila se mi je sirota, čije obličje je nosilo vidne znake skrbi in bojazni. Hitimo, važne stvari bomo še odkrili.»

«Pa kaj si še videl?» je knez vlekel iz krvnika, kakor da ni slišal viteza.

«Zvečer, ko sem odhajal z Orlovja, sem zagledal v stolpu nad prepado sumljivo svetlobo, ki je v različnih barvah odsevala linice. Zdaj je vzplapolala kot silen plamen, kmalu je zopet medlela ko leščerba, na kar je ugasnila in zopet posijala.»

Knez in našemljenec sta se ponovno spogledala in zaljubljenemu vitezu je rasla radovednost. Nemirno je prestopal in obračal oči, ki pa niso mogle prodreti zagrinjala na neznančevem obrazu. Knez je opazil njegovo nestrpnost, zamahnil je z roko Krištofu v znamenje, naj se odstrani, ker je zasliševanje

Politični pregled

Razmere v Beogradu postajajo vedno bolj napete in vsak hip

se pričakuje izbruh resne vladne krize.

Proti vladi g. Vukičevića je že celo del radikalov. To od vseh dosedanjih naših vlad najbolj nazadnjaško vladno odkrijo podpirajo le ožji Vukičevićevi radikali in naši klerikalci, ki se botajo in vežejo z Vukičevićem, dokler se ne bodo združili z njim v eno stranko.

Vedno bolj se uveljavlja naziranje,

da to prihodnji mož šef Demokratske zajednice Davidović.

ki je bil že parkrat v avdijenci pri kralju. Takšne razmere, kakor so sedaj, ne morejo trajati dolgo časa. V vladi se upirata pretežni del Demokratske zajednice in del radikalov. Pravijo, da bo kriza izbruhnila že ob Božiču in da se bo potem sestavila

koncentracijska vlada,

v kateri bo igrala poleg Davidovičevih demokratov važno vlogo tudi Kmetško-demokratska koalicija, ki si je dobila že krepak ugled v političnih krogih ter jo danes tudi spričo njene številčne moči morajo v največji meri uvaževati. V novi vladi bi bile zastopane tudi vse druge stranke in struje, ki jim je za resno in pospešno delo, katerega je dovolj na vseh koncih in krajih.

V finančnem odboru se obravnava predlog novega proračuna in finančnega zakona, a v davčnem odboru se nadaljuje podrobna razprava o davčnem zakonu.

Kaj bo z novim davčnim zakonom,

je res še v božjih rokah, ker se Srbijanci upirajo izenačenju, ki bi prineslo Srbiji povečanje davkov. Srbijanci se upirajo novim bremenom, kakršne in še hujše prenaša prečanstvo že devet let.

Finančni odbor

je končal splošno razpravo o novem proračunu,

nakar bo sledil podroben pretres. Klerikalci so brez pridržka glasovali za proračun, torej

tudi za okrnitev vseučilišč. Prepričani smo, da bodo klerikalci glasovali za vladno tudi pri nadaljnjih proračunskih glasovanjih, če ne bo že prej nastopila kriza vlade in vrgla sedanjo nesposobno vladno.

DOPISI

STRAŽIŠČE. Praznik ujedinjenja smo proslavili v Sokolskem domu prav dostojno in s primerno svečanostjo. Naše Sokolsko društvo je priredilo v nedeljo 4. t. m. v ta namen akademijo, ki je uspela preko pričakovanja. Škoda, da naše občinstvo še ne pojmuje prav narodnih praznikov in se ne udeležuje takih prireditev, ki so za naš narod tako pomembne in važne. Spored akademije je bil jako pester in okusno sestavljen, posamezne točke pa tudi prav dobro izvajane, tako da moremo z veseljem konstatirati, da se društvo dobro razvija in lepo napreduje. Posebno pa moramo pohvalno omeniti vse telovadne točke, ki so pokazale tako glede tekoče vaj kakor tudi glede izvedbe naravnost velik korak naprej. Vsi telovadni nastopi pričajo, da je telovadno vodstvo v dobrih rokah in sta tako br. načelnik kakor tudi br. dr. Kušter, ki vodi deco, storila vse, da je akademija dosegla tako lep uspeh. Ne smemo izpustiti tudi br. Lukovška, ki je vodil prosvetni del vzporeda ter v polni meri zadovoljil vse navzoče. Njegov pevski zbor, ki je šele v početku, je pokazal veliko zmoglosti, da bo pri vsrajni vaji še lepo napredoval. Akademijo so otvorili tamburaši s sokolsko koračnico, na kar je nastopila deca s skupinskimi vajami, ki jih je dobro izvajala. Pomen ujedinjenja in osvobojenja je v dovršenem govoru obrazložil br. Lukovšek, nato je br. starosta s kratkim nagovorom zaprisegel novo članstvo, pevski zbor pa je zapel «Bože pravde». Sledile so telovadne točke moškega naraščaja in članstva pod vodstvom br. načelnika, oba oddelka sta se potrudila, da pokažeta sadove svojega vztrajnega dela. Nato je nastopil še pevski zbor z dvema pesnima in članstvo na orodju. Dve vrsti članov na bradlji in konju sta izvajali vaje s tako vnemo, da smemo pričakovati iz njih srede še prav dobre telovadce. Lepa skupina vseh telovadnih oddelkov je končno zaključila akademijo, ki ji je sledil vesel in zabaven družabni večer. — Drugi dan je priredilo

Sokolsko društvo Miklavžev večer za mladino, ki se je je nabralo toliko, da je bila dvorana do zadnjega prostora napolnjena. Miklavž s svojim sijajnim spremstvom je bogato obdaroval mladino, ki se je zadovoljno vračala domov. Pri tej priliki moramo omeniti, da se čudimo, koliko mladine bi lahko obiskovalo sokolsko telovadbo, pa se starši ne spomnijo, da bi jo poslali tja, le k Miklavžu pridejo, potem jih pa ni vse leto. Prav je imel nebeški dobrotnik, ko je opozarjal navzoče, da bo prihodnje leto obdaril le ono deco, ki bo med letom posečala sokolsko telovadbo. Starši so se že lahko prepričali, da se mladina pri Sokolu le nekaj nauči in izobrazi, zato naj bi jo tudi redno pošiljali v telovadnico. — Na praznik 8. t. m. je prišel Miklavž vnoč v Sokolski dom, kjer so se zbrali odrasli, da jih je obdaroval, njegovo spremstvo pa jih je zabavalo. Večer je potekel veselo in zabavno ter so tudi plesalci imeli priliko, da so se po svoje zabavali. Iz zadnjih prireditev se jasno vidi, da Sokol z vso vnemo deluje ter da skrbi ne le samo za telovadbo, ampak tudi za prosveto in za zabavo. Naj bi v tem pravcu nadaljeval svoje delo in pridobil čim več članstva in prijateljev.

TRŽIČ. (Smrtna kosa.) Na praznik zjutraj je umrl po težki bolezni vpokojeni finančni svetnik g. J. Pirc. Pokojnik je užival svoj pokoj v lastni hiši v Tržiču, kjer mu je gospodinjala sestra. Bil je cerkveni ključar in splošno spoštovana osebnost, ki ni štel sovražnika, temveč same prijatelje. Dosegel je lepo starost 69 let. Lahka mu zemlja!

JESENICE. V nedeljo 11. t. m. so se vršile na Jesenicah občinske volitve. Vloženih je bilo šest list. Dobili so: radikali 73 glasov in 2 mandata, narodno-strokovna zveza 76 glasov in 2 mandata, komunisti 143 glasov in 4 mandate, klerikalci 481 glasov in 15 mandatov, demokrati 213 glasov in 7 mandatov ter socialni demokrati 111 glasov in 3 mandate. Klerikalci so nazadovali za približno 25 glasov, kajti pri skupščinskih volitvah so prejeli 506 glasov. Demokrati so okrepili svoje pozicije. Dočim so pri skupščinskih volitvah skupno z narodnimi socialisti in gotovim delom radikalov prejeli 234 glasov, so to pot nastopili čisto samostojno in dobili 213 glasov.

ŠT. JURIJ POD KUMOM. Občinske volitve so bile razpisane za našo občino na 20. avgusta, a so se preložile radi skupščinskih volitev na 9. oktobra. Vložene so bile liste: zasebna sviben-

že končano. Obenem mu je podaril tri cekine kot nagrado za poročilo in za poznejšo pomoč, ako ga bodo potrebovali.

Velikan se je zamajal ko hrast in je zapustil dvorano, za njim je hotel oditi tudi Jelovčan, a knez mu je namignil, naj ostane in prisostvuje važnemu pomenku. Odšle pa so nekatere druge manj zaupne osebe in ko so se za njimi zaprla vrata, tedaj je knez rahlo pozval našemljenca, naj se dvigne in prične govoriti.

Neznanec je vstal in odgrnil plašč, srebrne svetlinje so se zableščale na njegovih prsih. Vitez je osupnil, zakaj med svetinjami se je svetil trak in meč — znamenje tajnega sodišča. Vsak, kdor je zagledal ta usoden znak, je vztrepetal v strahu za prostost in življenje. Toda Jelovčan se ni zavedal nobene krivde, ki bi opravičila trenutno bojazen; v tej zavesti je mirno čakal nadaljnjega razvoja.

«Ta mož je član tajnega sodišča in prihaja s posebnim poročilom o osebi, kateri smo dozdaj zaupali ter jo spoštovali,» je govoril knez, kažoč na svojega gosta. «Dokaz resnice je znak na njegovih prsih in pa zavesa na obrazu, katere mu niti jaz ne smem odstraniti. Oblastvo tajnega sodišča je tolikšno, da se mora celo knez pokoriti njegovemu odposlancu.»

«Prav si govoril,» se je oglašil odposlanec. «Prišel pa nisem, da me poslušáš, marveč da mi pomagaš in svetuješ. Predvsem pa velja moj obisk vitezu Jelovčanu, kateremu prav posebno zaupam. On bo delal čudeže, ako bo potrebno.»

(Dalje prihodnjič.)

Trpka zgodba

Rožančeva Minka ima Skalarjevega Andreja silno rada. Srce bi si iztrgala iz prsi in bi mu ga dala, tako ga ljubi. Vse šušljanje je ne premoti, nobeno odgovarjanje ne pomaga nič. Izza tistega trenutka, ko se je z lahnim odporom prepustila njegovemu krepkemu objemu, ne vidi več fanta razen Andreja. Kadar dela, kadar počiva in si slajša čas odmora z ljubko pesmijo, kadar molí ali sanja, je Andrejeva slika pred njo. Zastaven fant, korenjak, čvrst in zal, tak je Andrej, ki je njen.

«Pije,» pravi ta in oni.

«Saj za svoje,» se odreže Minka in ne pusti nikogar do besede. «Človek dela, kar hoče,» nadaljuje v mislih, «dokler ne škoduje drugim.»

«Boš videla,» meni izkušena, nekoliko starejša znanka, ki že nekaj let uživa sladkosti in bridkosti zakonskega jarma.

Minka ne verjame nič in noče niti poslušati. Andrej ve, kaj dela. Nevoščljivi so mu ljudje, ker je mlad in zal in krepak. Kdor je tak, naj se meri z njim!

Tako misli Minka. Samo včasih, kadar pride Andrej pod okno majav in kakor cunjast, samo tedaj jo zaskrbi. Z rahlo, toplo besedo ga prosi, naj ne pije toliko.

«Ne zaradi denarja, samo zate mi je, ker vem, da ti škoduje.»

Andrej se nasmehne. Nič ne zameri ljubici, celo dobro mu dene, ko vidi, da je v skrbeh zanj.

«Saj si pridna, golobička,» se šali in jezik se mu zapleta. Še zapeti hoče, a Minka ga

zadrži:

«Ni treba, da bi vsi vedeli!»

«Saj jutri itak izvedo, ko pridemo snubit,» se smeje fant.

Minka se zdrzne. Tako nekam resno, svečano jo zadene fantova beseda.

«Kaj,» se še v šali razhudi Andrej, «naj vedo! Kdor ima tako dekle kakor jaz, naj se postavi!»

Dekletu je všeč, ko vidi, kako je fant ponosen nanjo. Še topleje mu govori in še mehkeje ga miri...

Sobota je, mehak večer, poln sanj in sladkega razkošja. Andrej govori o snubljenju. S ponosom pripoveduje dekletu o svojih načrtih. Ona ga posluša in je srečna. Dasi si želi njegove bližine, mu nazadnje le svetuje, naj gre počivat. Fant jo uboga in se tiho poslovi. Ko že zapušča vrt, se šele oglasi:

«Pa po dva, pa po tri,

pa gremo skoz vasi.

Ju ju ju, ju ju ju, hu hu —»

Vriskanju se odzove vriskanje. Gruča fantov sprejme Andreja medse. Minka čuje govorjenje. Zdi se ji, da so fantje izvabili njene dragega s seboj, da se poslovi od samega stanu, kakor to zahteva običaj. Zaskrbi jo, vendar se pomiri, ko zasliši, da fantje ponj skozi vas:

«Oblaki so rdeči,

kaj nek' pomeni to?»

Minka izmed vseh razloči Andrejev glas. Zdi se ji, da je zdaj že čisto jasen.

«Da bi le res šel domov,» želi dekle, ko zapira okno.

ska, št. Jurij (gospodarska) in SLS. Na zadnji je bil nosilec dosedanji župan g. Josip Povše ter je med drugimi 25 kandidati kandidiral g. Medved iz št. Jurija, bivši župan in nečak dosedanjega župana. Ko je bil g. Medved med vojno župan, je občina napravila dolga v hranilnici v Ljubljani, da je lahko dala v vojno posojilo. Zaradi tega dolga se je g. Medved umaknil, a za župana je bil izvoljen leta 1921. njegov stric g. Povše. Med tem časom se je začel dolg odplačevati in bo tudi skoro plačan. Čudno se nam vidi, da je g. Medved zopet kandidiral, čeprav je nekoč izjavil, da ne bo nikdar več. Od treh vloženih list je ostala samo lista SLS, ker so druge radi nepravilnosti razveljavili, in tako so bili izvoljeni le kandidati SLS brez volitev. Na takšno izvolitev ne more biti nihče ponosen, ker takšno zmago lahko doseže vsakdo. Zasebna svibenska lista se je sestavila z namenom, da obdrži Svibno še župana. Nekaterim kandidatom liste SLS to ni bilo prav, zato so začeli pregovarjati kandidate zasebne svibenske liste, naj prekličejo kandidate in podpise. Seveda so jih nekaj dobili na ta lin in končno tudi dosegli razveljavljenje liste. Tako se je koncem koncev zgodilo, da je Svibno po svoji krivdi izgubilo župana. Kjer se tepeta dva, tretji dobiček ima. Svibanci so imeli konsum, pa je likvidiral, potem so imeli prodajalno kot naslednico konsuma, pa je prenehala poslovati. Imeli so samo šest let župana, a sedaj je ta tudi šel. Svibanci naj le potrpežljivo premišlujejo, kdo je vsemu temu kriv, in naj drugič poslušajo tiste, ki jim dobro hočejo.

RAČNA. Dne 1. t. m. smo praznovali narodni praznik, dan ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se je obhajal pri nas na zelo klaverno način. Sv. maša je bila ob 6. namesto kesneje. Otroci in tudi drugi iz oddaljenih krajev niso mogli ob tem času prisostvovati maši. Himna se ni pela. — 5. t. m. smo priredili v Gasilnem domu Miklavžev večer. Razdelilo se je precej daril. — Predsednik gasilnega društva g. Zaviršek je bil odlikovan s srebrno medaljo za meščanske zasluge, ker deluje že 25 let pri društvu. — Pošta se pri nas dostavlja zelo neredno. Kaj je temu vzrok?

METLIKA. Dne 8. t. m. so se vršile v Metliki volitve v mestni gospodarski odbor, pri katerih so bili izvoljeni kandidati napredne liste Kopinič,

Weiss, Černič ter namestnika Malek in Slobodnik. Izmed 134 oddanih glasov so prejeli: Kopinič 87, Weiss in Černič pa po 68 glasov; namestnika sta prejela 69, oziroma 68 glasov. Kandidati klerikalne stranke so propadli. Prejeli so: Makar 11, Rajmar 9 in Bradalič 8 glasov. 56 glasovnic je bilo razveljavljenih, ker so se volilci poslužili drugih glasovnic kakor jih je izdalo županstvo.

SINJI VRH. G. Mate Zalec je nabral med rokaj v Kanadi lepo vsoto 1512 Din za naše Prosvetno društvo, za kar se najlepše zahvalimo vsem darovalcem, zlasti smo hvaležni njemu.

NOVI KOT. Na praznik brezmadežnega spočetja smo volili podžupana in gospodarski odbor za vas Novi kot. Z večino glasov je bil zopet izvoljen za podžupana naš prijatelj g. Franc Cimprič, posestnik iz Novega kota št. 16. Nedvomno moramo biti vsi zadovoljni s to izvolitvijo, ker vemo, da imamo v osebi g. Cimpriča moža, ki bo naše domače interese povsod neustrašeno zastopal. Hvaležni mu moramo biti, ker smo spoznali, da se je kot podžupan vedno zanimal za naše težnje in nam šel vedno na roko. — Imamo pa tudi še drugih skrbi in nadlog. Komaj se je namreč ena tožba zaradi tepeža in težke telesne poškodbe nekoliko pozabila, že slišimo, da so se v naši gostilni topli minulo nedeljo. Glavni junak je zopet oni Jakob, ki je imel že zadnjič glavno vlogo. — J. Cimprič, ki je nedavno pogorel, bo kmalu iz razvalin. Z božjo in drugo pomočjo si je postavil lepo hišo, ki bo gotovo ena najmodernejših v Novem kotu; to pričajo lepa in velika okna, kakršnih nima nobena druga hiša v Novem kotu, še šola ne. Mož je bil gmotno dobesedno uničen, toda trdna volja napravi vse. So pa tudi naši Novokotarji dobri ljudje in gredo ob takih prilikah vsakomur na roko, ne samo s tolažilno besedo, nego tudi z dejanji. Želimo g. Cimpriču št. 1., da kmalu dodela še preostalo, da bo imel potem bolj proste roke in več časa, ki ga bo lahko žrtvoval v prosep naše vasi kakor doslej. — Naši možje in fantje, ki so bili odšli na Hrvatsko za zaslužkom, so se deloma že vrnili. Pravijo, da ni tam nikakega zaslužka, saj jim je ostajalo na dan komaj po 30 Din. Kaj hočemo, slabi časi so! Pa tudi doma ni dela. Še oni, ki vozarijo, se pri- tožujejo; koliko tem ostaja, je težko zapisati, ker je nič tudi število. — Sv. Miklavž nam torej ni

prinesel nikakršnih posebnih daril; mogoče smo premalo molili.

BREZJE PRI RAJHENBURGU. Čita se v časopisih, da se že povsod po Sloveniji vršijo občinske volitve. Tukaj pri nas je pa tako rekoč vse mrtvo, kakor da sploh ne bomo imeli volitev. Gotovo bi radi tisti občinski možje, da bi se volitve tako na tistem in brez nas občanov naprednjakov vršile, kakor se je izvršila priklopitev občine Brezje k senovski občini po tistem in proti volji nas občanov davkoplačevalcev. Pa mi stojimo na straži, mi bomo prišli ob pravem času na volišče in bomo volili listo, na kateri so možje, ki bodo delali za občinske koristi, za blagor občanov. Ne sme se več delati tako nepremišljeno in svojevoljno kakor do sedaj. Torej, občani občine Brezje, na dan volitev vsi na volišče. Volili bomo vsi napredno listo, ker nam je za blagor vseh občanov. Mi hočemo našo občino nazaj v naše roke. Imamo še takih mož, ki jo bodo znali dobro voditi.

MARIJA GRADEC. Občinske volitve, ki so se vršile 8. t. m., so pokazale napredek naše stranke. Rezultat je naslednji: Volilna udeležba je bila 571 volilcev; od teh je volilo 513 SLS (23 odbornikov), a gospodarska lista je dobila 58 glasov (2 odbornika). Kljub hudemu nasilju SLS smo napredovali od zadnjih občinskih volitev za 23 glasov. S tem so zapečatenе vse nade SLS, da bi sama s svojo politiko gospodovala nad našo občino. Zato tem potom izrekamo najpristrčnejšo zahvalo vsem sodelavcem in volilcem naše gospodarske liste za požrtvovalnost in neustrašenost, s katero so pripomogli do lepega napredka. Volilni odbor Gospodarske liste.

SV. KRIŠTOF PRI LAŠKEM. Pri nas smo dobili po receptu SLS zopet gerenta. Torej zakaj neki se je volil podžupan, če gg. okoli SLS mislijo, da on ni kompetenten voditi županske posle v času županove odsotnosti. Seveda, podžupan je naprednjak in bi ne odobral klerikalne politike, ki je občini napravila že mnogo zlega. Samo tako naprej kakor do sedaj, pa bodo naše občinske doklade naenkrat tako velike kakor v naši sosednji občini, kjer so do sedaj gospodarili sami klerikalci. Občani, zapomnite si ta recept SLS in ne pozabite nanj, ko bodo gospodje hodili ponižni okoli Vas, pa Vas vljudo vabili na svojo

Andrej medtem gre z družino. «Za slovo,» pravijo vsi skupaj. Andrej pristane. Vse se mu zdi nekam imenitno. Veseli krenejo k Habjanu in Andrej naroči pijače...

Minka leže, vendar ne more zaspati. Nekšna čudna vročina jo duši. Kakor na žerjavici se premetava po postelji. Včasih že napol zadremlje, pa se nenadoma zdrzne in plane kvišku. Plaho prisluhne, toda noč molči. Samo netopir včasih hušne mimo okna in v mlaki za vasjo se oglašajo žabe. Tu, tam zalaja pes, zategne in obmolkne. Drugi, tretji za njim. Minki se zdi, da jih je strah.

Po vrtu je razlita mesečina. Včasih potegne veter, da zašumi listje, potem je spet mir. Tu pa tam pade z drevesa nezrelo jabolko. Minka prisluhne, a čuje le utripanje lastnega srca.

«Bog bodi pri nas, Jezus, Marija in sveti Jožef,» vzdihne in naposled vsa omotena zadremlje, toda niti zdaj nima miru. Andrej pride k njej tako čudno vroč, da jo kar zaskeli, kjer se je dotakne. Minka se ga prestraši.

«Andrej,» jekne, a fant samo gleda in kaže z rokami, da bi rad pil. Oči ima izbuljene in ves je črn, kakor osmojen.

«Andrej,» se še bolj prestraši Minka, «za božjo voljo, nikar več ne pij!»

On pa nič! Samo gleda in venomer kaže, da bi rad pil. Naenkrat jo sunkoma objame, toda zdaj je leden mrzel in kakor sluzast. Minko spreleti groza.

«Andrej!» krikne v smrtnem strahu in se mu hoče izviti, ali njegove roke so ko klešče. Bolj in bolj jo stiskajo, da že komaj diha in jo poliva pot od napa.

«Andrej,» zaprosi še zadnjič in se ob lastnem kriku vzbudi. Preplašena se ozre po sobi

in bliskoma razmisli svoje čudne sanje. Kakor v omotici plane k oknu. Na vrtu ni več mesečine, a raz vas je čuti nekšno čudno beganje.

«Hitro, hitro,» razloči Minka preplašen glas.

«Po Molka brž, po Molka!» naganja drugi.

«Kaj se je neki zgodilo,» se zboji Minka, ki ve, da kovač Molk zdravi živino in ljudi. «Kam ga neki kličejo?» jo muči radovedna bojazen. Kakor njej v odgovor se oglasi iz teme:

«K Habjanu, k Habjanu, pa hitro!»

Minka se brž obleče in odide spodaj v hišo.

«Mati,» pokliče, «nesreča se je morala zgoditi. Molka so šli klicat.»

Oče in mati se predramita, medtem pa že potrka nekdo na okno. Habjanov Šime se oglasi zunaj:

«Oče Rožanec, ali bi napregli? — Po zdravnika — hitro — Skalarjev Andrej pri nas —»

Fant kar golta, tako se mu mudi.

«Andrej —» spreleti Minko.

«Kaj praviš?» še nekoliko dremotno poizveduje Rožanec.

«Hitro!» — golta zunaj glas. «Pili so za stavo pri nas — Mihov in Skalarjev — Steklenko na dušek — Zdaj je Andrej — Oče Rožanec — hitro —!»

V hiši se začne beganje. Minka zajoka in omahne na posteljo. Nekaj jih hiti k Habjanu v gostilno. Tudi Minka se z materjo opleta tja.

«Je vse zastoj,» sliši kovača Molka in si niti ne upa v hišo.

«Rožanec, hiti, za pet krvavih ran,» krikne nekdo. Voz že medtem drvi iz vasi in se kmalu vrne. Zdravnik vstopi, ljudje se odmaknejo in odstranijo Rožančevi in Skalarjevi samo gredo za zdravnikom.

Ko Minka zagleda Andreja, jo strese mraz. Ves počrnel je, kakor ga je videla v sanjah. Zdravnik pregleda, pretiplje in skomigne z rameni.

«Ta ne bo več pil,» pravi in se mirno ozre po jokajočih.

Minka ga gleda. Zlodej sam, se ji zdi, da govori iz njega.

«Gospod,» jeclja, «gospod, kaj pa je, kaj mu je —?»

«Umrl je,» zaseka zdravnikov glas.

To je nož za Minko. Kakor brez uma se vrže na Andreja in že isti hip v grozi odskoči. Mrzel je in sluzast, kakršen jo je objemal v snu. Zdaj ga spet ona skuša z objemi in solzami priklicati in ogreti, njegove oči pa samo brezčutno buljijo v strop.

Polagoma ljudje spet napolnijo sobo. Nekdo polglasno pripoveduje, kako sta v prešernosti Andrej in Mihov Luka sklenila stavo. Luka je kmalu odnehal, Andrej pa je skoro do kraja izpil steklenko vinskega žganja. Pri zadnjih požirkih se je zgrudil in omahnil. Ves trud, da bi potem dobili od njega še kak znak življenja, je bil zaman.

Minka sliši samo napol. Do smrti žalostna odide domov in se zaklene v svojo čumnato. Glavo skriva v bele blazine in joka, joka, da bi se kamen omehal spričo njene žalosti, a mrtvega snubca ne gane njena bolečina...

Ivan Albrecht,

stran ter Vam zopet obljubljal nebesa, samo da bi jim dali kroglice!

SV. MIKLAVŽ NAD RIMSKIMI TOPLICA-MI. Volitve v naš občinski odbor so končane, končane so pa tudi vse nade klerikalcev, da bodo s svojo agitacijo onemogočili izvolitev kandidatov z naše Gospodarske liste. Posluževali so se raznih zvijač, katere jim pa niso mnogo zalegle. Pozivali so celo že svoje ljudi, ki so se jim videli omahljivi, naj očuvajo disciplino SLS. V zgled priobčujemo povabilo g. M. P., ki ga je poslal doseadanemu občinskemu odborniku. «Spoštovani gospod Volavšek! Prosim Vas in prepričan sem, da boste prišli volit zaradi discipline stranke, to je naše ugledne in poštene Slovenske ljudske stranke. Vem, da Vam je neljubo tisto osebno prerivanje tam in nepotrebno pravljanje, tudi jaz obžalujem. Toda disciplina v naši stranki je največji strah našim nasprotnikom. Poznam Vaš značaj, da tega ne boste pustili, da bi prišlo več mož z liste v občinski odbor, na kateri je več težkih pijancev in velikih zapravljivcev.» Iz podpisanega povabila je razvidna bojazen v klerikalnih vrstah, ker je pozival mož celo svoje odbornike na disciplino stranke. Ali vseeno se imenovani temu pozivu ni uklonil ter je kljub temu pokazal SLS hrbet.

SV. BOLFANK PRI SREDIŠČU. Pri nas imamo od 6. novembra novega gospoda župnika kot naselndnika našega pokojnega župnika g. Planinca. Naš novi g. župnik kaj rad udari na prižnici, tako še malo po ovinkih, na politične strune, na kar mi nismo vajeni, ker za časa župnikovanja pokojnega g. Planinca nismo kaj takega slišali z lece.

OBREŽ PRI SREDIŠČU. Nedelja 4. t. m. ostane znamenit dan v zgodovini naše občine. Po sedmih letih klerikalnega gospodstva je prišla občina Obrež zopet v napredne roke. V složnem in sporazumnem nastopu sta si obe napredni skupini (SDS in SKS) na dveh vezanih listah priporili 123 glasov in s tem od devetih pet mandatorov. Konec je klerikalne strahovlade enkrat za vselej in povračajo se časi pokojnega zaslužnega župana Raušla. Poslanec SLS g. A. Bedjanič je dobil nezaupnico v domači občini in doigral v svojem rojstnem kraju. V naših vrstah vlada nepopisno veselje. Po razglasenju izida je svirala godba po vasi in navdušenja ni bilo konca. Po hudi borbi je bila dovojevana častna zmaga, zato vsa čast našim zavednim in neustrašenim volilcem. Živel napredni Obrež! — Š.

VITAN PRI SREDIŠČU. 4. t. m. so se vršile pri nas občinske volitve, katere so prinesle nam naprednim sijajno zmago. Naša 1. skrinjica je dobila 86 glasov, druga (SLS) 8 in tretja (pomočnica SLS) pa 6 glasov. Torej nasprotniki niso dosegli niti količnika, in tako je prav. Čeprav so klerikalci sklicali 2. t. m. shod in si najeli iz druge občine na pomoč govornika, so propadli pri volitvah. Nekateri nasprotniki so pri agitaciji skušali prevarati volilce ter so pobirali podpise s trditvijo, da delajo v korist g. Tomažiča. Navzlic vsej tej komediji so doživeli hud poraz. Vsem naprednim volilcem čast in hvala za požrtvovalnost! Lahko smo ponosni na svojo zmago.

ZIBIKA. Naši cenjeni klerikalci so ali tako bedasti ali pa hudobni, da pisarijo v «Slovenskem Gospodarju» o neki gosposki stranki pri nas. Vprašamo dopisnika, kdo je v Zibiki gospod. Tisti, ki se gospodje imenujejo, sploh niso kandidirali na nobeni listi. Pač pa tistega imenujejo gospoda, ki je narekoval kandidate za klerikalno kandidatno listo. Ob božičnih praznikih bomo tudi mi postali tako gosposki, da bomo organistu, ki bo prišel k nam poleg župnika, nametali v njegov žakelj samo gosposko ropotijo. Kakršno juho si kuhate, takšno boste imeli. Napredovali smo pri občinskih volitvah tako, da smo lahko ponosni na rezultat. Pri volitvah v Narodno skupščino smo dobili eno petino vseh oddanih glasov, sedaj pri občinskih volitvah pa smo dosegli že eno tretjino. Hvala lepa vsem zavednim volilcem, ki so se zavedali svoje dolžnosti, volili napredne kandidate ter tako pripomogli do izvolitve naprednih odbornikov. Vsem onim pa, ki so izostali in tako pripomogli klerikalcem do 1 mandata več, naj bodo te volitve šola, da je vsak glas odločilen.

Če bi bili prišli tudi tisti kandidati volit, vsaj eden izmed treh izostalih, pa bi bili imeli klerikalci 1 odbornika manj. — Tukajšnja krajevna organizacija SDS bo imela v nedeljo po rani maši v prostorih g. Fr. Založnika občini zbor. Med drugimi točkami bo izvolitev novega odbora in poročilo delegata iz Maribora. Vabite se, da pridete v obilnem številu.

DONAČKA GORA. Tu so se vršile 11. t. m. občinske volitve. Dobila je skupina župana Petra Mikuša 87 glasov (8 odbornikov), SLS 28 glasov (2 odbornika + 1 z ostankom), SKS 25 glasov (2 odbornika), Bele Andrej 40 glasov (4 odbornike). Donačkorčani so torej pokazali, da je ogromna večina za priljubljenega župana Petra Mikuša. Značilno je tudi, da so se vsi 3 pametni možje od SLS izjavili, da hočejo skupno delovati in bo Peter Mikuš še naprej županoval v čast občine in splošni blagor prebivalcev pod lepo Donačko goro.

ZETALE. V naši fari smo imeli v nedeljo 27. novembra občinske volitve v štirih občinah. V občini Zetale je bilo 5 list, in sicer lista dosejanega župana g. Pulka, ki ni strankar in je kot župan skrajno vljuden in objektiven, dalje demokratska lista, lista g. Topolovca ter kmečka lista in nasproti vsem tem lista gostilničarja Filipiča in župnika. Prve štiri so dobile 6, zadnja pa 3 odbornike. — V občini Nadole so zmagali naprednjaki ter je g. Mesarič ponovno izvoljen za župana. — Istotako so zmagali naprednjaki v občini Cermožiše, kjer je bilo 8 kandidatnih list. Za župana je ponovno izvoljen naprednjak Filip Letonja. — V občini Kočice je bila kompromisna lista in je župan zmerni pristaš SLS g. Kodrič. — Sedaj pa še malo podrobnosti o žetalskih volitvah. Kaj mislite, dragi bračci «Domovine», kakšen je bil rezultat? Strašen! Grozna agitacija, nesramen lov na volilce od Zetal do volišča. Agitatorji so ves dan lovili ljudi z vseh list in jih nekateri obdarjali s cigarami ter drugimi prijetnimi stvarmi, da bi pač vsi šli volit v drugo skrinjico. Letaki za drugo skrinjico so bili naročeni v znani nemški tiskarni Blanke v Ptuj in jih je baje bilo nad 500. Bili so polni neresnic proti drugim strankam, posebno proti staremu občinskemu odboru. Zapomnimo si to! Minulo nedeljo smo imeli volitve župana in svetovalcev. Vkljub nesramni agitaciji so bili izvoljeni sami poštenjaki in naprednjaki: za župana zopet posestnik in gostilničar g. Anton Pulko, za svetovalce pa gg. Franc Svenšek in Anton Kolar, oba posestniki. Nasprotniki so ostali v manjšini, kakor so to zaslužili. Pravica je zmaga! Upamo, da bo sedaj konec gonje proti žetalskim kmetom.

SV. BARBARA PRI MARIBORU. Občinske volitve so končane. Vsa klerikalna gonja, da bi naši listi razveljavili, je padla v vodo. Nekateri gospodje klerikalci so hodili ponoči in cele dneve za našimi volilci z izjavami, češ, samo da ne bodo imeli Korenjanci v domači fari župana. Pri agitaciji so delali z zelo nelepimi sredstvi. Eden je rekel: «Če se boš demokratom podpisal, ne smeš več k meni po vodo.» Zopet drugi klerikalec je menil: «Ti ne smeš čez mojo cesto goniti na pačo ter tudi ne boš nikdar več sadje na moji preši prešal itd.» Naštel bi Vam lahko še mnogo takih primerov. Nismo mnogo dosegli, ampak toliko pa, da bo v občinskem odboru naša kontrola. S temi volitvami ste nas prisilili, da smo posegli vmes in videli ste, koliko nas je samo v Koreni demokratov in še več nas bo. Zapomnite si dobro, da ne bomo poprej mirovali, dokler ne bomo imeli župana v domači fari pri Sv. Barbari, pa ne v župniji Sv. Martina pri Vurbergu, kakor se je rad pobahal doseđanji župan g. Lešnik.

GORNJA VOLIČINA. Kruto prevaro smo doživeli od naših SLSarjev tukajšnji siromašnejši občani, ker nam klerikalci niso dali prostora za našega zastopnika v občinskem odboru. Včasih naši klerikalci radi pridigujejo «mir ljudem na zemlji», a se po tem ne ravnaajo. Želariji, kočarji in delavci smo tudi ljudje!

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Dne 4. t. m. so se vršile pri nas občinske volitve. Vloženi sta bili dve listi: SLS in pa lista kmetov ter obrtnikov. V zadnjo so se združili vsi oni, ki niso zadovoljni s politiko vodilnih mož SLS. Med temi nezado-

voljnimi je tudi nekaj zmernih klerikalcev. Zmaga kmetско-obrtniške liste bi bila sigurna, če ne bi nekateri klerikalci podkupili nekaj naših volilcev, nekaj pa jih zbegali z grožnjami. Se neki ženski ni dala politična žilica miru. Njo samo vprašamo: «Kaj Vam dobiček od nas ni dobrodošel!» Če se bo nam zdelo potrebno, se bomo ponovno oglašili v «Domovini». Naša stranka ni šla s takimi sredstvi v volilni boj. Bila je povsem dostojna, zmerna in odkrita, s čimer je tudi pridobila na ugledu in moči. Več naših političnih neprijateljev že uvideva, da so vsemu sovraštvu med občani krivi le nekateri vodilni možje SLS. Od 118 oddanih kroglic smo dobili mi 56.

MALA NEDELJA. Narodno-kulturno društvo pripravlja Silvestrov večer z zelo zabavnim sporedom: veseloigri, godba, ples. Že sedaj opozarjamo cenjeno občinstvo na to prireditve. — Ljudska knjižnica v Društvenem domu je naročila za tisoč dinarjev vsakovrstnih novih knjig, ki se bodo dale do novega leta v promet. Poravnajte članarino 10 Din ter pristopajte k Ljudski knjižnici, ki posluje vsake nedelje in praznik od 8. do pol 10. ure v garderobi Društvenega doma. Sprejemajo se tudi člani iz sosednjih far.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

IZMOLZAVANJE DO ZADNJE KAPLJE.

Mlečnost naših krav ni tako zadovoljiva kakor po drugih krajih. Zato stikamo tako radi po bolj-ših pasmah. Pomanjkljivi mlečnosti smo pa krivi sami. Veliko je ležeče na bogati krmi, veliko pa tudi na molži. Pri tem delu je treba namreč velike pozornosti. Pri nas pa opravljamo to delo brez posebne skrbnosti, po svoji stari navadi. Drugod je drugače. Po naprednih krajih je molža bolj smoterna in bolj temeljita. Po teh krajih prirejajo za molžo tudi posebne tečaje, da se živinorejci, gospodinje in mladina poučujejo o važnosti molže, o ustroju in o nalogah vimena in o tem, kako je molzti, da se doseže večji uspeh. Razvoj in mlečnost vimena je sad vaje. Vsa njegova narava se obrača po tem, koliko mlekov- tvorne krvi prihaja notri in kako vime obdelu- jemo. Visoka mlečnost raznih govejih pasem ni samo sad bogatega krmljenja, ampak tudi sad ondotne dobre molže, ki je že od nekdaj bolj čista in skrbna kakor je pri nas.

Med glavne zahteve dobre molže spada tudi ta, da moramo vime vsako pot izprazniti do zadnje kaplje. Tako ostane vime bolj delovno in bolj zdravo. To je silno važno, če hočemo vplivati na to, da postane tudi naša goved bolj mlečna. Po čisto živinorejskih krajih molzejo možki. Že ta molža je sama na sebi bolj krepka, bolj učinko- vita in bolj uspešna. Razen tega polagajo na zadnji del molže posebno skrb in važnost. Vse mleko do zadnje kaplje mora ven iz vimena. Posledica tako čiste molže pa je, da se dvigne vsa delov- nost vimena in z njo vred vsa mlečnost njegova.

Prednosti izmolzavanja do zadnje kaplje so tedaj naslednje:

1. S čistim izpraznjevanjem vimena dobimo več mleka in boljše mleko. Na zadnje namolženo mleko je namreč najbolj bogato na tolščobi. To je dognano in znano.

2. S takim izmolzavanjem pospešujemo delov- nost vimena. Redno in do čistega pomolženo vime se bolj razvije in postane bolj sposobno za pro- izvajanje večjih količin mleka. Seveda je treba pomagati tudi z dobrim krmljenjem, da ima vime redno dosti opravila. Po tej poti pridemo ssa- soma tudi pri nas do bolj mlečne živine in ne bo treba stikati za tujimi pasmami.

Naša kožuhovina

Slovenski loveci so s tem, da so ustanovili Lov- sko zadrugo in v njej združili gospodarske in- terese lovstva, storili veliko dobroto ne samo za lovce, nego tudi za splošno naše gospodarstvo. Najvažnejša panoga Lovske zadruge je pa go- tovo «Divja koža», ki skrbi za prodajo kožuho-

vine. Kožuhovina iz naših pokrajin je slovela že pred davnimi leti in že od nekdaj prihajajo k nam tuji kupci, ki jo pokupijo in odnašajo na svetovni trg.

Ali med temi kupci so bili le redki taki, ki so plačevali take cene, kakršnih je bilo naše blago vredno. Vsako leto so bile izgubljene velikanske vsote. Pri posamezniku se to še ni poznalo v večji meri. Če pa pomislimo na skupnost, znaša to velikanske vsote, ki jih je utrpelo vsako leto naše narodno gospodarstvo.

To je dalo baš povod za ustanovitev Lovske zadruge, ki v zadnjem času skupno z direkcijo Ljubljanskega velesejma kot «Divja koža» skrbi, da naša dobra kožuhovina doseže prave cene. Iz poročil v «Lovcu» in drugem časopisu lahko vidite vsako leto zapisane velikanske vsote, katere prejema naša lovci za kožuhovino.

Najvažnejša naloga skupne prodaje kožuhovine je, da izostane nezdrava, škodljiva konkurenca, katere žele ponajveč tuji, večkrat tudi domači kupci, ter da je kožuhovina pravilno ocenjena. Kožuhovino ni lahko oceniti pravilno in dogodi se nešteto krat, da kupci prevarajo nevesčega prodajalca. Pri skupni prodaji po Lovski zadruzi to izostane, ker so že pred prodajo vse kože strokovno ocenjene.

Skupna prodaja kožuhovine na Ljubljanskem velesejmu pa raznim nerealnim kupcem ni poseben po volji, kajti zavedajo se kaj dobro, da jim ne gre pšenica v klasje po njihovi svobodni volji in da je vsak nakup pod vrednostno ceno izključen. Radi tega skušajo na vse načine, kako bi to za naše lovstvo važno organizacijo razbili. Največkrat se nastavlja in čakajo na postaji podeželane in kupujejo od njih. Mnogi v posameznih primerih celo plačajo preko cene, a to le radi tega, da bi jim drugi nasledili, odnosno da bi prišlo na velesejem manj kož in bi bila tako otežkočena skupna prodaja, pri kateri so zainteresirani večji trgovci, ki reflektirajo samo na večje partije in jih tudi dobro plačajo.

Dolžnost slovenskih lovcev je, da ne škodujejo skupni stvari. Dokazano je, da so samo lanske leto utrpeli naša lovci, ki so prodajali posamezno, skupno škodo 160 000 dinarjev. Lahko si mislimo, kakšna bi bila škoda, ako bi bila ukinjena skupna prodaja in bi tuji svobodno razpolagali z našo kožuhovino.

Z ukinjenjem skupne prodaje bi odpadli tisti kupci, ki reflektirajo na velike količine in edini dobro plačajo.

Slovenski lovci, naša dolžnost je, da oddaste kože Lovski zadruzi, ki je v zvezi z Ljubljanskim velesejmom organizirala prodajo kožuhovine po vzorcu modernih svetovnih trgov in dosegla velik ugled pri svetovnih trgovcih. Dokler obstoja skupna prodaja, je mogoče našim lovcom tudi sporočati pravilne cene, ki se zelo spreminjajo na svetovnem trgu.

Lovci, zbirajte že sedaj kože divjačine, da jih jim več prinesete, odnosno pošljete na naš skupni sejem, ki se bo vršil 23. januarja 1928. v prostorih Ljubljanskega velesejma. Opozorjamo Vas pa tudi, da kožuhovino dobro pripravite: vsako leto imate priliko videti, kako ceno doseže lepo posušena kožuhovina. Zetudi je sicer v kakovosti nekoliko slabša, dočim mnogo najboljših, slabo priprojenih kož divjačine nihče neče kupiti.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Položaj in cene brez bistvenih sprememb. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 13. t. m. naslednje cene (postavljeno na slovensko postajo; za 100 kg): pšenica: baška 347-50 do 352 Din, sremska 345 do 347-50 Din, slavenska 342-50 do 345 Din; turščica: baška 252-50 do 262-50 Din; oves: baški 275 Din; moka «0»: 100 Din.

ŽIVINA. Na ljubljanskem živinskem sejmu 7. t. m. so bile naslednje povprečne cene za kilogram žive teže: voli, prvovrstni 8-25 Din, drugovrstni 8 Din, tretjevrstni 7 Din, krave, debele 5 do 6 Din, klobasarice 3 do 4 Din, teleta 10 do 12 Din. Prasi za rejlo so se prodajali po 200 do 300 Din komad po velikosti.

HME LJ. Kupčija slaba. Kobilice se v dolini sploh kupuje, se plača okrog 25 Din za kilogram. Trgovci obljubljajo šanje kupčije.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni valuta:

1 dolar za okrog 56-20 do 56-40 Din;
dne 13. t. m. pa v devizah:
1 dolar za 56-60 do 56-80 Din;
100 francoskih frankov za 223 do 225 Din;
100 italijanskih lir za 307 do 309 Din;
100 nemških mark za 1354-50 do 1357-50 Din;
100 avstrijskih šilingov za 799-50 do 802-50 dinarja;
100 češkoslovaških kron za 167-97 do 168-77 dinarja.

Sejmi

16. decembra: Videm pri Brežici (temo za živino), Velike Lašče, Velika (temo za živino) Novem mestu.
19. decembra: Teharje.
20. decembra: Črnomelj.
21. decembra: Laško.
22. decembra: Kandija (za živino in slavonski les), Dolnja Lendava (samo za svinje).
24. decembra: Brežice.

DOMAČE NOVOSTI

* **Novinarji pri kralju.** Te dni je kralj sprejel v avdienci zastopnike Jugoslovenskega novinarskega združenja, ki so mu izročili izvod «Monografije kraljevine SHS», ki jo je izdalo združenje. Kralj se je za pozornost novinarjev zahvalil in se zelo zanimal za razmere, ki vladajo v organizaciji, kakor tudi za splošni novinarski položaj. Izrazil je svoje zadovoljstvo, da je organizacija kljub težkim notranjim bojem ohranila edinstvo.

* **Lepo uspeli občni zbor Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast.** Na praznik 8. t. m. se je vršil v Narodnem domu v Mariboru občni zbor agilne Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast. Iz poročil posameznih zveznih funkcionarjev je razvidno, da je ta organizacija ogromnega prosvetnega pomena za mariborsko oblast. Lani je bilo v zvezi 186, a letos je že 206 društev; od teh ima 82 lastne knjižnice. 16 knjižnic je zveza na novo ustanovila ter je organizirala po oblasti več sto predavanj in dala raznim odrom nad 300 iger na razpolago. V bodoče bo zveza posvečala veliko pozornost tamburaštvu.

* **Sporazum med premogovniki in prometnim ministrstvom.** Dne 9. t. m. je bil dosežen sporazum med zastopniki premogovnikov in prometnim ministrstvom glede dobave premoga za državne železnice. Sporazum se je dosegel glede cen premoga kakor tudi glede količine dobav, in sicer za čas do 1. aprila. Do tega časa bo posebna komisija, ki bo sestavljena iz zastopnikov premogovnikov, prometnega ministrstva in enega vseučiliškega profesorja, uredila vprašanje dobav po 1. aprilu. V premogovnikih se je pričelo takoj zopet delati v polnem obsegu za dobavo premoga državnim železnicam.

* **Pismo iz Vestfalskega.** Iz Marl-Hülsa nam pišejo: Nisem mislil, da se bom po tako kratkem času zopet oglasil v ljubi nam «Domovini», pregovor pravi: Človek obrača, Bog pa obrne. In tako se je tudi z nami zgodilo. Bilo je koncem oktobra, ko sem v «Domovini» na kratko poročal, kako se imamo v društvenem in zasebnem življenju. V tem oziru bi danes imel poročati, da je imela naša Jugoslovanska zveza delavskih podpornih društev v Nemčiji 4. t. m. svojo letno glavno skupščino, katere se je udeležilo naše društvo s prav lepim številom članov. Udeležba iz Marl-Hülsa bi bila še večja, če se ne bi zgodila 23. novembra v premogovniku Brassert nesreča. Smrtno se je namreč ponesrečil naš rojak, dober Jugosloven in zvest član tukajšnjega Jugoslovanskega

društva Tomaž Zajc, star 40 let. Njegov oče, pokojni, je bil zelo sozalen in zelo blag spomin! Na tem mestu izražam srčno željo, da naša Jugoslovanska zveza v Marl-Hülsu prav vljudno zahvaljuje za prvo pomoč vdovi Zajčevi iz zvezne pogrebne blagajne. Najlepša zahvala predsedniku zveze g. P. Bolhi. Zopet se je izkazalo, kako zanesljiva in kako potrebna je ta naša pogrebna blagajna. Vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine» iskrene pozdrave in vesele božične praznike! — I. Mažgon.

* **Pismo iz Francije.** Iz Montceau Les Mines nam pišejo: Spoštovani g. urednik, prosim Vas, blagovolite mi odstopiti malo prostora v naši ljubi «Domovini». Odkar smo morali zaradi redukcije odpotovati sem na tuje in iskati kruha tukaj v Franciji, še nismo dali nobenega glasu od sebe. Dragi čitatelji in čitateljice «Domovine», gotovo Vas bodo zanimale moje vrstice. Lansko leto smo prišli sem sami Trboveljčani, ki smo bili tam reducirani. Zelo hudo nam je bilo splošno v novem kraju, ker nismo znali francoskega jezika, toda danes je že precej boljše. V tem kraju je premogovnik z 32 velikimi šahti. Zasluži se sorazmerno dobro in živi se boljše kakor tam pri TPD. Slovencev nas je tu prav malo, komaj 20 vseh skupaj, ostali pa so Poljaki, Rusi, Italijani in Francozi. Počutimo se še dokaj dobro, žal le, da nimamo nikakega društva in nikake prilike za izobrazbo. V največje veselje in tolažbo nam je vsako soboto ljuba «Domovina», katero težko pričakujemo, saj nam prinaša mnogo novic in krasne slike iz naše stare domovine. Tukaj nam ni mogoče dobiti nikakih slovenskih knjig in nobenih drugih časopisov. Dela tu ne manjka. Če bo kdo iskal zaslužka v Franciji, mu najbolj priporočam rudnik Montceau Les Mines. Tako sem malo popisal naše življenje na tuji zemlji. Rečem samo: «Povsod je dobro, doma je najbolje, nikjer pa ni za vse.» Končno želim vsem čitateljem in čitateljicam, cenjenemu uredništvu, zlasti pa prijateljem in sorodnikom ter sotrpnom rudarjem v domovini prav vesele božične praznike ter srečno novo leto 1928. Na veselo svidenje! T. K.

* **Zahteva po razpustu občinskega odbora v Šoštanju.** V mestu Šoštanju so bile nedavno občinske volitve, pri katerih je dobila tako zvana nemška lista 8 odbornikov, socialni demokrati 3 in SDS 6. Ker je v Šoštanju pravih Nemcev kvečjemu 15, poleg njih pa še kakih 30 do 40 ponemčencev, je jasno, da je nemška lista dobila svoje glasove le s pomočjo terorja. Saj je znano, da imajo socialni demokrati nad 150 organiziranih članov, dobili pa so komaj 64 glasov. Znano je dalje, da je imel tovarnar Woschnagg na dan pred volitvami v tovarni volilni sestanek, na katerem so bili delavci opozorjeni, naj se zavedajo, kdo je njihov delodajalec, in naj po tem ravnaajo svoje postopanje pri volitvah. Jasno je torej, da so Nemci dobili svoje glasove potem terorja. Glede na vse to sta sklenili SDS in pa socialistična stranka, da vsi na njunih listah izvoljeni odborniki (9 od 17) položijo svoje mandate in da zahtevata razpust občinskega odbora ter razpis novih svobodnih volitev. To sta obe stranki v posebni spomenici sporočili političnemu oblastvu.

* **Zima.** Prvi sneg je bil letos pred kakimi tremi tedni, toda se spriči nastopivšega južnega vremena ni mogel obdržati. Sneg, ki je zapadel te dni ne samo pri nas, nego tudi v nekaterih drugih evropskih državah, se bo najbrže dalje časa obdržal, ker pač gremo v pravo zimo. Ob božiču mora biti sneg, pravijo naši podeželani, sicer ni božičnega razpoloženja. No, do takrat se nam vreme, ki je že nekaj let zelo svojeglavno, lahko zopet spremeni.

* **Novi pravilnik o gostilnah.** Notranji minister je v sporazumu s finančnim ministrom podpisal nove izpremembe in dopolnitve pravilnika o gostilnah, kavarnah in prodajalnah alkoholnih pijač. Pravilnik bo uveljavljen s 23. t. m. in se v glavnem izpopolni v naslednjem: 1.) Med dovoljene igre, ki se smejo igrati v javnih gostilniških, restavracijskih, kavarniških in hotelskih lokalih, spadajo običajne igre na karte, domino, šah, biljar in podobno. 2.) V privatnih kuhinjah

(penzijah) ni dovoljeno prodajanje alkoholnih pijač. 3.) Kavarniške koncesije se smejo izdajati samo v krajih, ki imajo nad 5000 prebivalcev. Izjemo tvorijo le uradno priznana zdravilišča in letovišča, nadalje planinska zavetišča in kraji, kjer je sedež državnih oblastev. 4.) Kavarniške koncesije niso potrebne za oficirske menaže in pa društvene lokale, če služijo samo članom društva in če se vrši obratovanje v lastni režiji. 5.) Pod zaprtim lokalom je razumeti vse one prostore, ki so namenjeni samo članom društva. 6.) Za trgovine, bifeje, delikatese itd., ki se pečejo s prodajo alkoholnih pijač, veljajo glede odpiranja in zapiranja splošno veljavni predpisi o odpiranju in zapiranju trgovin. 7.) V teku 6 mesecev, počenši od 9. decembra 1927., morajo upravnopolicijska oblastva potom posebne komisije, ki jo tvorijo državni inženjer, zdravnik, upravni uradnik in predstavnik finančne kontrole, izvršiti razvrstitev vseh dosedanjih gostiln in sorodnih podjetij.

* **Sodni uradni dnevi v Zagorju ukinjeni.** Že pred preobratom so se občine Zagorje, Kotredež in Arziše več desetletij borile, da bi se uvedli v Zagorju sodni uradni dnevi. Po preobratu je bilo končno ustreženo njihovim željam, sedaj so pa uradne dneve kar na kratko ukinili. To je hud udarec za prebivalstvo, zlasti še za delavstvo, ki bo s tem silno oškodovano.

* **Pozor, veterinarji, mesarji in trgovci z zaklano živino!** Pravilnik za ogledovanje klavnih živali in mesa se dobiva v Delniški tiskarni d. d. v Ljubljani, v priročni knjižici. Cena 5 Din, s poštnino 50 par več.

* **Obrtniški koledar za leto 1928.** Za vsakega obrtnika neobhodno potrebno je, da si nabavi Obrtniški koledar za leto 1928. Oblika koledarja je jako priročna, vezava popolnoma v platnu. Vsebina koledarja je za vsakega obrtnika velike praktične vrednosti. V njem najde obrtnik razpravo o davkih, lestvico za dohodnino, kalkulacijo, podatke o obrtniških kreditih, delavskem zavarovanju, najvažnejše določbe iz obrtnega reda, razprave o pravicah in dolžnostih članov cenilnih komisij, zbirko nalog za pomočniška dela pri pomočniških preizkušnjah, najvažnejše pristojbine, kolkovine in takse ter druge podatke. Za kovinske stroke je važen tudi članek o železu. Cena koledarja je 1350 Din. Naroča se pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethova ulica 10.

* **Mlada samomorilka.** V Zagrebu je izvršila te dni samomor 16letna delavka Olga Nikšičeva iz Gospiča, in sicer je zaužila precejšnjo količino nekega strupenega praška. Iz okolnosti, v katerih je živel, je razvidno, da si je vzela življenje zaradi nesrečne ljubezni. Kot 16letno neizkušeno dekle je bila Olga zaljubljena v nekega delavca. Med zaljubljenecema pa je nastal prepir, kar je Olga tako potrlo, da je šla prostovoljno v smrt.

* **Ognjenik v Makedoniji.** Te dni so čuli blizu Štipa strašno eksplozijo. Prebivalci so sprva mislili, da gre za nov napad bolgarskih komitašev, pozneje pa so ugotovili, da je pri vasi Pripečani izbruhnil že davno ugasli ognjenik. Ali je bil izbruh ognjenika večjega obsega, nam ni znano.

* **Huda nesreča zaradi podivjane krave.** V ljubljansko bolnico so pripeljali težko poškodovano 16letno Kristino Bogatajevo, hčerko posestnika iz Rovt pri Logatcu. Bogatejeva je v nedeljo doma molzla kravo, ki je nenadoma podivjala in jo nabodla na rogove. Rogovi so se nesrečnemu dekletu zapčili v trebuh in ga strahovito razmesarili.

* **Smrt stoletnega črnogorskega junaka.** V Piperih pri Podgorici je umrl v visoki starosti 105 let širim Črne gore znani junak in zastavonoša črnogorske Narodne odbrane Čiro Nešković Vučinić. Še kot 90letni starček je aktivno sodeloval v svetovni vojni in bil za svoje junaštvo ponovno odlikovan. Prvič se je boril proti Turkom, ko je bil star komaj 15 let.

* **Smrtina nesreča v kamenolomu.** V kamenolomu Jankovo pri Vojniku se posestniški sin Anton Pekre pri razstreljevanju skalovja ni dovolj skrbno zavaroval, tako da ga je velik kamen zadel v glavo. Pekre je obledel in ga je obležal na mestu mrtve.

* **Nesreča v skalah.** V Kranjskem skalah v Ljubljani se je dogodila huda nesreča.

Na delavca Franca Kogoja je med delom padel zaboj in ga oplazil po hrbtu. Kogoj je nezavesten obležal. Prepeljali so ga v bolnico.

* **Legar v Hrastniku.** V celjsko javno bolnico so pripeljali 14 otrok iz Hrastnika, kjer je nastal legar med otroki steklarskih delavcev.

* **Nova javna klavnica v Novem mestu.** Na zadnji plenarni seji občinskega zastopa v Novem mestu so odborniki na predlog občinskega svetovaleca živinozdravnika g. Skaleta soglasno sklenili, da se zgradi za novomeško občino javna moderna klavnica s hladilnico.

* **Smrtina nesreča.** V Slamni vasi pri Metliki je te dni šla 70letna starka Ana Stefaničeva zjutraj k vaškemu kalu pral perilo. Starka je bila že itak slabotna, pa se ji je pri pranju zvrtilo, da se je zgrudila v kal. Pri padcu je brčkone z glavo udarila na kamen in padla nezavestna v vodo. Ker je bila pri kalu sama in ni dolgo časa prišel nihče k vodi, je starka utonila.

* **Samomor cele družine v Gornjem Kašlju pri Ljubljani.** Nedavno sta od doma v Gornjem Kašlju izginila mlada mati Anica Lustikova in njen triletni sinček Peterček. Po vseh okolnostih je soditi, da je mlada žena s sinčkom skočila v Ljubljano, kjer sta oba našla smrt. Vzrok samomoru je spor med njo in njenim možem Petrom, ki je imel plačevati alimente za dva svoja nezakonska otroka izza svojega samskega življenja. Samomor žene in sinčka je Petra Lustika zelo potrl. Kljub sporom v družini je imel Peter svojo ženo in sinčka rad, zato je te dni izvršil samomor z lizolom tudi on, zapustivši pismo, v katerem pravi: Kjer sta moja Anica in moj Peterček, tja spadam tudi jaz. Založila Lustikove družine je izževala v Kašlju in bližnji okolici splošno sočutje, ker sta bila oba zakonca priljubljena.

* **Samomor 20letne mladenke.** Skofljico in vso okolico je te dni pretresel strašen dogodek. Ko se je usodnega dne pomikal tovorni vlak s postaje, je nenadoma pihnila k njemu, ter se v samomirnem namenu vrgla med kolesa neka mladenka. Preden so se navzoči zavedli, kaj se je zgodilo, so kolesa že pregazila svojo žrtev in ji odrezala glavo. V nesrečni mladenki so spoznali 20 letno Marijo Črnalagarjevo. Vzrok je bil baje spor z ženinom.

* **Bitka s tihotapeci.** Pravcata krvava bitka se je vršila zvečer 11. t. m. pri Sv. Križu nad Mariborom, kjer se je spoprijel oddelek tihotapev s patruljo finančnih stražnikov. Oddelek finančne kontrole je že dalj časa zasledoval neko tihotapsko tolpo, ki je ni bilo mogoče zasačiti. Čeprav so tihotapci spoznali svoj brezupni položaj, se vendarle niso hoteli podati. Pričeli so streljati na finančne stražnike. Na obeh straneh je v kratkem času padlo znatno število strelcev. Tihotapci so bili sicer v premoči, vendar so morali pustiti na bojišče vse svoje utihotapljeno blago, okoli 100 kg saharina, ki predstavlja lepe desetisočake, in dva ranjenca, ker ju niso mogli odvesti s seboj. Eden je bil ranjen v roko, a drugi v nogo. Od finančnih stražnikov je bil ranjen le eden. Oba ranjena tihotapeca so finančni stražniki po končanem spopadu odvedli na carinarnico, kjer so ju zaslišali. Ostalim tihotapcem se je v temi posrečilo pobegniti, bodo pa v najkrajšem času prijeti, ker sta jih ranjenca izdala.

* **Hitra aretacija roparskih morilcev.** Kakor smo že poročali, sta neznana roparja umorila in izropala v Škovcu pri Trzinu posestnika Pucija in njegovo ženo Terezijo. Mokronoški orožniki so šli takoj na delo in so dognali, da morata biti morilca edinole Anton Skomina, nečak pokojne Terezije Pucjeve, rudar v Krmelju, ter njegov prijatelj Josip Slapšak, hlapec v Dolini, ki sta po zločinu oba neznankam izginila. Ker ima Skomina teto v Petrinji na Hrvaškem, so orožniki domnevali, da bo Skomina obiskal to teto in skušal najti pri njej varno skrivališče. O Skominovem begu so bile obveščene vse orožniške postaje, predvsem pa orožništvo v Petrinji. Skomina se je res pojavil v Petrinji. Komaj je, ničesar hudega sluteč, stopil v hišo svoje tete, je bil že aretiran ter je presenečen takoj priznal zločin. Obenem je izdal, da mu je njegov prijatelj Slapšak pomagal pri zločinu. Morilec Franc Slapšak, ki je ostal na Kranjskem, je bil nekaj dni po aretaciji Skomine aretiran od orožništva v Ra-

dečah. Tako hitra aretacija obeh morilcev je za sluga orožništva, ki je pri tem strašnem zločinu pokazalo priznanja vredno spretnost.

* **Prijet tihotapec.** V Beltincih v Prekmurju so finančni stražniki izsledili tajno mesto, ki so se ga posluževali tihotapeci pri prekoračenju meje, in ga zastražili skupno z orožniki. V petek ponoči so stražili brez uspeha. V soboto proti jutru pa so nenadoma opazili, da se jim približuje neke sumljive postave. Ko so finančni stražniki spoznali v došlecih tihotapece, so jih ustavili. Ti pa so se v trenutku razkropili na vse strani, tako da se je posrečilo le enega prijeti. V ujetniku so spoznali Ivana Novaka iz Peklenice v Medmurju. Pri njem so našli 10.300 cigaret, mnogo zavojev papirčkov in razno drugo tihotapsko blago. Aretiranca so odvedli na finančno stražnico v Beltince, kjer so mu odvzeli vse nedovoljene stvari in ga po zaslišanju izpustili. Kazen pa mu seveda ne odide.

* **Vlom v železniško blagajno v Novem mestu.** Na državni praznik je neznan vlomilec vlomil v prostor, kjer se nahaja blagajna in jo skušal odpreti z vitrihom. Ta pa se mu je zlomil in tako je moral oditi praznih rok. Vlomilec mora biti dober poznavalec razmer na novomeškem kolodvoru. Uvedena je bila najstrožja preiskava, ki pa je potekla brez uspeha.

* **Tovariš Armada, vlomilec v mariborsko pekarno Robaus, aretiran na Dunaju.** Kakor znano, se je posrečilo prijeti Hansa Armada, ki je vlomil v pekarno Robaus v Mariboru, kmalu po izvršenem zločinu. Sedaj je dunajska policija na podlagi ugotovitev mariborskih varnostnih oblastev aretirala še enega pajdaša Armando-vega, in sicer pekovega pomočnika Karla Lindla, že kaznovanega vlomilca.

* **Obsodba sleparja.** Pred novomeškim sodiščem je bil obsojen na eno in pol leta težke ječe in po prestani kazni na izgon iz države Valter Schmerl, damski krojač iz Berlina, ki je pri nas nastopal kot bogatin in osleparil več oseb za lepe vsote.

* **Mrtvaška glava v loncu.** Te dni je nekdo opazil, da se v mrtvašnici v Trbovljah kuri. Rado-veden je stopil v mrtvašnico in opazil, da se kuha v loncu mrtvaška glava. V mrtvašnici je bil ta čas grobar, o katerem pravijo, da ni čisto pri pravi pameti. Ko je uvidel, da je zasačen, je zašel v veliko zadrego. Dogodek je bil takoj javljen župniku, na kar je ta obvestil o njem tukajšnjo orožniško postajo. Uvedena je bila najstrožja preiskava. Ljudstva se je zaradi groznega odkritja polastilo veliko razburjenje. Vsi hočejo vedeti, kje je grobar dobil mrtvaško glavo. Verjetno je, da se je duševno omejenega grobarja poslužil nekdo, ki bi rad prišel do mrtvaške glave, hoteč jo uporabiti v neznane namene. Mnogo se govori, da so naročili glavo spiritistij, ki so jo hoteli uporabiti pri svojih nočnih sejah.

* **Razkriti tatovi porcelana v Mariboru.** V soboto je prispela v Maribor večja pošiljatev porcelanskega blaga, namenjenega več trgovcem. Pri prekladanju na carini pa so privatni delavci ukradli en zaboj ter plen razdelili med sabo. Zločin pa ni ostal dolgo prikrit. Še isti večer je stražnik na Pobreški cesti aretiral sumljivega moškega, ki je nosil težak nahrbtnik s krožniki in skodelicami. Na podlagi slučajne aretacije je bila razkrita tatvina, za katero še niso vedeli. Zaslišanje aretiranca je dalo povod za aretacijo še dveh tatinskih sodelavcev.

* **Smrtne obsodbe pred mariborsko poroto.** Te dni je bila pred mariborsko poroto na smrt obsojena Terezija Šolarjeva, ki je bila obtožena, da je na zavraten način umorila moža Štefana Šolarja. Sovraštvo med njima je nastalo zaradi tega, ker je nameraval umorjeni Štefan Šolar izročiti svoje posestvo svojemu sinu iz prvega zakona Jožetu Šolarju. Kakor je pokazala preiskava, je Terezija Šolar umorila svojega moža, da bi zasigurala posestvo svoji hčerki. Ko je bil umor odkrit, je valila krivdo na sina Jožeta, ki so ga res zaprli. Pozneje pa se je izkazalo, da je nedolžen. Po celodnevni razpravi so porotniki potrdili krivdo Terezije Šolarjeve, na kar je senat po kratkem posvetovanju razglasil sodbo, ki se glasi na smrt na vešalih. — Prav tako je bil pred poroto na smrt obsojen Ivan Čahuk, posestnik v

Gorici pri Murski Soboti, ker je umoril in oropal Zužo Šaveljevo, gospodinja pri posestniku Francu Balirju. Čahukov sin Kalman, ki je bil obdolžen sokrivde, je bil oproščen. — Pred mariborsko poroto se je obravnaval tudi zverinski umor Jurija Klemenčiča, posestnika v Grušovi pri Mariboru, katerega sta usmrtili njegova žena Ivanka ter ženina nezakonska hči Ivanka Rajšpova. Obravnava je razkrila pravečto peklo sovražstva in hudobije, ki je vladalo v tej nesrečni družini. Obe ženski sta skoro neprikrito stregli po življenju Juriju Klemenčiču, ki je večkrat izrazil bojazen, da se mu pripravlja nasilna smrt, zato je bival v posebni sobi, ločen od ostale družine. Načrt za zločin je dozorel, ko je Jurij Klemenčič vložil tožbo za ločitev zakona. Obe ženski sta umor tajili ter sta se izgovarjali na silobran, vendar so priče izjavljale v nasprotnem zmislu. Skupno je bilo zaslišanih nad 50 prič. Porotniki so zanimali vprašanje umora, potrdili pa vprašanje uboja. Obsojeni sta bili: Ivanka Klemenčičeva na 4 in pol leta, Ivanka Rajšpova pa na 4 leta težke ječe.

* Pri boleznih žolčnega, ledvičnega in mehurnega kamena ter ljudem, ki trpe na preobilni tvoritvi sečne kisline, je dolžnost, da z rabo prirodnih grenčice «Franz-Josef» uredijo delovanje črevesa. Može zdravniške prakse so se po dolgi vrsti let prepričali, da je voda «Franz-Josef» zanesljiva in prav posebno zanesljivo učinkujejo salinsko odvajajo in se lahko priporoča tudi pri prostatah hipertrofiji. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Suhe češplje v zavitkih iz slanice. Skuhaj suhe češplje, da ostanejo lepo cele. Odcedi jih, iztrebi koščice ter napolni z orehovimi jedrci. Nareži slanino (špeh) na prav tanke plasti, s katerimi zavij češplje, zadelaj z zobotrebci, da se ne odvijajo, pa položi na ploščo. Postavi v peč pod plamen, če imaš tako peč, če ne, pa kar v pečico (ror), kjer naj zavitki lepo porumene. Če imaš kako pečenko, jo obloži s temi zavitki.

Krompirjeva juha s testenino. Olupi in zreži na drobne kocke 3 ali 4 krompirje in deni kuhat v dva in pol litra vrele slane vode; ko je krompir že kuhan, zakuhaj še zraven iz četrtnine litra moke narejene krpice ali nastrgano kašo. Namesto krpice ali nastrgane kaše lahko vzameš tudi primerno količino kratkih makaronov; te pa skuhaj posebej, odcedi vodo ter deni h krompirju. Deni v kozico žlico masti, zarumeni v njej žlico moke in žlico drobno sesekane čebule in deni v juho, osoli in daj na mizo.

Praktični nasveti

Umivanje rok je ena najglavnejših zapovedi pri vzgoji otrok. Otroci vse prime in ima zato na rokah neprestano ogromne količine bacilov. Zato ne sme otrok nikdar vživati jedi z umazanimi rokami. Tudi ne sme otrok iti nikdar spat z umazanimi rokami in umazanim obrazom. Treba pa je roke in obraz temeljito umiti, zlasti velja to za roke, katere je treba umiti z milom. Matere, ki puščajo svoje otroke tekati okrog kot prašičke in ne privoščijo njihovim rokam in obrazom vode, so zanižne in ničvredne. Voda ne stane nič in je zadeven ugovor ničev. Navadi otroka na temeljito snažnost že v rani mladosti!

Veha na vinski posodi se mora pomladi, ko se začne klet razgrevati, nekoliko bolj rahlo zatakniti. V topli kleti se namreč vino po obsegu razširi in če ima v sodu premajhen prostor, mora ven. Ako je sod močno zabiti, se napravi v sodu hud pritisk, ki lahko povzroči, da se sod razleti. Zato moramo biti previdni, ko zatikamo pomladi posodo, polno vina. Rajši izgubimo en liter vina nego cel hektoliter in še sod povrhu.

Sredstva za obvarovanje sodov. Lep sod dobiš, ako ga najprej dobro z vodo očediš ter nato namažeš nekoliko z oljem. Še lepši nego z oljem

dobiš sod s terpentinovo povlakom, ki jo napraviš s tem, da raztopiš nad žerjavico en del kolofonije v dveh delih terpentinovega olja. Ta povlaka pa se rabi večinoma pri novih sodih. Obroči se morajo namazati z železnim lakom; z njim dobijo lesketajočo se črno barvo, ki jih varuje rje.

Odpravljanje mastnih madežev. Mastni madeži iz belega in barvastega blaga se dačo spraviti s fiziološko vodo; z njo se dačo oprati tudi madeži od ne prehudega črnila in od sadja. — Iz papirja se mastni madeži odstranijo na naslednji način: Masten papir podložimo s pivnikom, ga polijemo z bencinom, pokrijemo zopet s pivnikom in močno obtežimo. Bencin raztopi maščobo in pivnik jo popije. — Mastne madeže na lesenih tleh ali pa na mizah odpravimo takole: Madež se pomaže z zelenim milom, potem se polije s špiritom in se ta zažge. Kadar plamen ugasne, se dotično mesto drgne s krtačo, z vodo in milom. — Iz hrastovega pohištva lahko spravimo mastne madeže, če jih umijemo s toplim pivom. Če hočemo, da se pohištvo lepo sveti, skuhamo nekoliko voska in sladkorja skupaj v vodi, namažemo s to zmesjo hrastov les in kadar se zmes posuši, trepo s suho volneno krtačo.

Plesnivost na suhih klobasah in suhem mesu odpraviš ali preprečiš, da se ne napravi, na naslednji način: Navadni kuhinjski soli na krožniku priliješ toliko vode, da nastane gosta zmes. Če pomažeš plesnive klobase in meso na tanko s solnato zmesjo, bo plesnivost takoj izginila in v nekaj dneh se prevlečejo klobase (meso) s prav tankimi kristali, ki onemogočijo ponovno plesnivost.

Skoprtov zavetnik

(Dogodbica.)

Slikarju Čečkarju so napočili težki časi. Poklic mu ni prinašal več nobenega zaslužka, zakaj za mesta in trge je bila njegova umetnost prešibka, na deželi pa ni bilo zanimanja za njegovo delo. Svoje težnje je potožil prijatelju, ki mu je svetoval, da se mora boriti za svoj obstanek.

«Sam si moraš ustvariti ognjišče,» mu je priporočil. «Ako hočeš postati slaven, te morajo poznati.»

Kakor v omarico je zaprl Čečkar v srce te besede ter jih je grel z gorečnostjo za napredek. Po vsej okolici je razglasil, da je pripravljen vsakemu zastoj napraviti sliko, da bodo ljudje spoznali njegovo delo.

Prvi se je oglasil skopuh Cajnar, ki je naročil slikarju, naj pride k njemu na dom, da mu bo nekaj naslikal.

«Pa kaj naj vam naslikam?» se mu je predstavil, pripravljen ustreči njegovi želji.

«Kakega zavetnika,» je modroval skopuh. «Ako ima človek nekaj pod palcem, je vedno v nevarnosti in potrebuje nekoga, da ga ščiti in varuje.»

«Torej vam bom naslikal...»

«Angela varuha,» je določil Cajnar. «Ta naj me varuje in čuva moje zaklade.»

«Prav. Sliko vam bom napravil zastoj, samo hrano mi boste dajali toliko časa, dokler je ne dovršim.»

Čečkar si je napravil zastoj, za katerim je začel slikati angela na steno v skopuhovi sobi. Za kosilo je dobil čebulo z jesihom in oljem, in kar je ostalo, mu je skopuh shranil za večerjo.

Popoldne drugega dneva je bila slika dovršena. Čečkar je odgrnil zaveso in pokazal skopuhu angela, obrnjenega v steno.

«Zakaj ga nisi naslikal tako, da bi gledal po sobi?» se je Cajnar vznemirjal.

«Saj sem ga tako naslikal,» se je Čečkar opravičil. «Pa se je obrnil, ker mu je najbrže preveč smrdela čebula...»

Koprivar.

V šoli.

Učiteljica: «Katera ve, zakaj molimo: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh, in zakaj ne rečemo tedenski ali mesečni kruh?»

Učepka: «No, zato, ker bi teden ali mesec dni star kruh splesnel...»

Izidi o vinskih volitev v mariborski oblasti

Okraj Celje-Vransko.

Pri nedeljskih občinskih volitvah v celjskem okraju so doživeli klerikalci zelo hude udarce. Skoro povsod so nastopili naprednjaki združeno in dosegli na ta način lepe uspehe. Izid volitev v posameznih občinah je:

Braslovče: KDK (kmetско-демократска коалиција) 379 glasov in 17 mandatov; SLS na dveh listah 188 glasov in 8 mandatov. Velik napredek naprednjakov.

Teharje: Napredna lista 119 glasov, 8 mandatov; SLS 199 glasov, 13 mandatov; socialisti 57 glasov, 4 mandate. Klerikalci so zelo nazadovali.

Gomilsko: KDK 38 glasov, 2 mandate; SLS 124 glasov, 7 mandatov. Volilci so se opredelili predvsem po lokalnih momentih.

Sv. Jurij ob Taboru: KDK 202 glasova, 9 mandatov; SLS 166 glasov, 8 mandatov.

Sv. Lovrenc pod Prožnom: KDK 80 glasov, 7 mandatov; SLS 120 glasov, 10 mandatov. KDK je lepo napredovala.

Dramlje: KDK na dveh listah 149 glasov, 9 mandatov; SLS 140 glasov, 8 mandatov.

Škofja vas: KDK 136 glasov, 5 mandatov; SLS 220 glasov, 8 mandatov; socialisti 320 glasov, 12 mandatov. Odločilo je Trnovlje v prid socialistični listi z g. Mahnom na čelu.

Petrovče: KDK 136 glasov, 8 mandatov; SLS 236 glasov, 14 mandatov in socialisti 52 glasov, 3 mandate. Ako se ne bi absentirali rudarji iz Liboj, bi prešla občina v napredne roke.

Sv. Peter v Savinjski dolini: KDK 105 glasov, 6 mandatov; SLS 197 glasov, 11 mandatov. KDK je napredovala za preko 100 odstotkov.

Gotovlje: SLS 72 glasov, 5 mandatov; KDK 54 glasov in 4 mandate.

Okraj Šmarje:

Šmarje-trg: Gospodarska stranka (naprednjaki, 71 glasov in 4 mandate; SLS 90 glasov in 5 mandatov.

Šmarje-okolica: KDK 105 glasov, 7 mandatov; SLS 253 glasov, 10 mandatov. Naprednjaki so pridobili dva odbornika.

Rogaška Slatina: Napredna lista 34, Nemci 30, radičevci 20 in «Zdraviliška lista» 36 glasov. Radičevci so dobili 1 odbornika, vsi drugi pa po 2.

Sv. Ema: SLS 68 glasov, 10 mandatov; SKS 45 glasov, 7 mandatov.

St. Peter pod Sv. Gorami: Občina je ena med največjimi v mariborski oblasti. Ima blizu 700 volilcev ter se hrabro brani proti organiziranemu pritisku klerikalne stranke. Leta 1924. je bilo razmerje glasov naslednje: SDS 57, lista kmetov, obrtnikov in delavcev (napredna) 124, SLS pa 93. Minulo nedeljo je bila udeležba večja in je rezultat naslednji: SLS 184 glasov, SDS 163. Napredna lista kmetov, obrtnikov in delavcev 110 glasov. Mandati so razdeljeni tako, da jih imata obe napredni stranki 15, klerikalci pa 10.

Ostale rezultate bomo priobčili v prihodnjih številkah.

Demontiranje železniškega prometa v Beli Krajini

Z novim voznim redom je Bela Krajina zelo prizadeta. Zato so vse belokranjske občine, industrijska podjetja in denarni zavodi odposlali na gospoda prometnega ministra v Beogradu naslednjo prošnjo:

Bela Krajina, lep kos slovenske dežele, je bila že za časa stare Avstrije zanemarjena v vsakem pogledu. Kljub temu, da poseduje Bela Krajina lepa prirodna bogastva, se je moral seliti revni Belokranjec v Ameriko, da si tam poišče vsakdanji kruh. Odkar smo dobili Belokranjci železnico, moramo priznati, da so se razmere pri nas prilično izpremenile. Začela se je lepo razvijati lesna industrija, imamo veliko število parnih žag, eno gozdno železnico, medtem ko se druga začne v kratkem delati s priključkom na

premogovnik; smrekov, bukov in hrastov les se pošilja v daljnje kraje, a iz premogovnika iz Kanjižarice pri Črnomlju se dnevno izvažata dva vagona bituminoznega premoga, medtem ko so se zopet v bližini Belčjega vrha odkrili sledovi bavksita.

Kakor je iz vsega tega razvidno, se bo razvila sčasoma v Beli Krajini zelo živahna industrija, od katere bo imelo tukajšnje siromašno ljudstvo velike koristi. Ker poseduje Bela Krajina razen prirodnih bogastev tudi posebne naravne lepote, so se z otvoritvijo nove železnice odprla vrata tudi tujskemu prometu. Posebno živahen je bil tujski promet prejšnja leta, dokler smo imeli s Hrvatsko ugodnejše železniške zveze. Danes so pa zveze Bele Krajine s Karlovcem in Zagrebom tako slabe in žalostne, da se počutimo čisto odtuženi napram bratom Hrvatom.

Ko vse to gledamo in mirno trpimo, nam ne hote prihajajo v spomin stare metode, ki se jih je vedno posluževala stara Avstro-Ogrska, da bi z umetno narejenimi mejami ločila naše krvne brate. Upali smo, da se bo z novim voznim redom v tem oziru kaj izboljšalo, ali na našo največjo žalost smo ostali Belokranjci razočarani, ko smo doznali, da se prometne prilike pri novem voznem redu nikakor niso izboljšale, ampak tako poslabšale, da smo ostali skoraj odrezani tudi od našega naravnega središča Ljubljane, kamor smo Belokranjci že od nekdaj gravitirali v kulturnem, narodnem in gospodarskem oziru. Belokranjec, ki mora danes potovati v Ljubljano po malo večjih opravkih, je prisiljen, da prespi dve noči v Ljubljani in šele tretji dan lahko odpotuje. Tako potovanje ni le zelo naporno, ampak tudi brezpotrebno razsipavanje denarja, ki je redka prikazen v današnji krizi pri našem revnem ljudstvu.

Belokranjci smo z novim voznim redom tako krivično prizadeti, da današnje prometne razmere v naših krajih kričijo po nujnem izboljšanju. Edino dobre železniške zveze bi bile v stanju, da povzdignejo eksploatacijo prirodnega bogastva v revni in zanemarjeni Beli Krajini, od katerega bi imela ljudstvo in država neizmerne koristi.

Zato občine iz vse Bele Krajine kakor tudi vsa industrijska podjetja in denarni zavodi prosijo g. prometnega ministra, naj dovoli, da stopi zopet v veljavo vlak, ki je odhajal po prejšnjem voznem redu ob 19.50 iz Ljubljane in je vozil do Karlovca, kakor tudi vlak (mešanec), ki je odhajal iz Karlovca ob 18. in je vozil samo do Novega mesta.

Ne zahtevamo Pulmanovih razkošnih vagonov kakor tudi ne pospešnih in brzih vlakov, ampak prosimo za železniško zvezo, da moremo hitro in z majhnimi stroški opraviti svoje posle, ker čas je zlato.

SOKOLSTVO

Važno sokolsko zborovanje

V soboto in nedeljo so se sestali v Ljubljani zastopniki sokolskih žup, župni načelniki in zastopniki starešin, da odobre dotedanje delovanje in sklenejo smernice za delo v letu 1928. V soboto se je vršila seja zboru župnih načelnikov, katero je vodil brat dr. Murnik, ki je najprej poročal o delu v letu 1927., o pokrajinskem zletu v Ljubljani in končno naglasil potrebo uspešnega dela v prihodnjem letu. Posamezni župni zastopniki so podali poročila o položaju v župah, nakar se je pričela razprava o pokrajinskem zletu v Škoplju ter se je sklenilo, da bo glavna prireditev na Vidov dan.

Pokrajinski zlet je mišljen kot sokolska proslava prve desetletnice osvobodjenja in ujedinjenja. Jugoslovenski sokolski savez se bo udeležil IX. olimpijade v Amsterdamu z vrsto članov in članic. V letu 1928. bodo prirejeni pomsli tečajji za vodnike tečajev naraščajskih in dečjih oddelkov, v jeseni pa dva velika prednjaška tečaja. Tik po škopljskem zletu bodo po vseh društvi in župah lahkoatletske tekme v šestoboju, ki se jih morajo udeležiti vsi telovadci in telovadke.

V nedeljo je bila seja odbora Sokolskega saveza v prisotnosti zastopnikov skoro vseh žup. Starosta br. Gangl, ki je vodil sejo, se je spominjal med drugim prijateljske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo. Nato so sledila poročila posameznih funkcionarjev, tajnika, prosvetarja, načelnika, poškodbenege fonda in statistikarja, ki je naglasil, da šteje Sokolstvo v 202 župah 441 društev s približno 75.000 člani.

Zelo važno je bilo gospodarsko poročilo, ki je pokrenilo obširno debato in pokazalo soglasno naziranje vseh sokolskih zastopnikov, da se mora sedanje gospodarsko stanje izboljšati s primernimi odredbami. Nato je sledilo poročilo saveznega načelnika dr. Murnika, ki je izvestil delegate o sklepih prejšnjega dneva. Savezni odbor je poročilo odobril in z navdušenjem pritril vsem predlogom zbora župnih načelnikov o prireditvah v letu 1928. Glede reorganizacije sokolskega tiska so bili storjeni zelo važni sklepi. Sedanje centralno glasilo «Sokolski Glasnik» bo pričel izhajati z novim letom v časopisnem formatu vsakih 14 dni ter se bo pozneje spremenil po potrebi v tednik. Za strokovne svrhe pa se bo izdal mesečno «Prednjak». Prihodnja savezna skupščina bo v marcu v srcu Šumadije v Kragujevcu. Savezni odbor je končno odobril sokolsko resolucijo, ki se tiče vprašanja jugoslovenskih univerz.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Lep vzgled

Sv. Rupert v Savinjski dolini, decembra. V Savinjski dolini se je zadnja leta ustanovila cela vrsta novih gasilnih društev. Tako sta se bili dogovorili tudi dve mali vasi Sv. Rupert in Trnava za skupno gasilno društvo. Z neumornim delovanjem vseh članov, zlasti pa načelnika šolskega upravitelja g. Jarha ter tajnika g. Franceta Drča se je posrečilo v najkrajšem času nabaviti si gasilno orodje. Mlado komaj ustanovljeno društvo si je z lastnimi sredstvi kupilo moderno motorno brizgalno najnovejšega tipa.

Takož nato je društvo začelo akcijo za zgradbo lastnega doma, ki je bil letos v drugem letu obstoja društva dograjen (glejte sliko v prilogi!). Nedvomno je gasilski dom Sv. Rupert-Trnava eden najlepših na deželi v Sloveniji in bo stalen spomenik požrtvovalnosti onih, s katerih pomočjo se je zgradil.

Obe vasi sta lahko ponosni na svoje plemenito delo. Vztrajnost in požrtvovalnost dveh malih, lepih vasi Savinjske doline naj bosta za vzgled drugim vsem širom naše domovine!

Izseljevanje Slovencev v Severno Ameriko

Windsor (Kanada), 24. novembra.

Pretežni del Severne Amerike, kamor se nas je v zadnjih petih letih naselilo mnogo tisoč Slovencev, nam postaja od časa do časa bolj priljubljen. V deželi nepojmljive svobode in enakopravnosti si mnogo naših rojakov ustanavlja stalna bivališča, ki ne misli več na povratek v domovino. Kanada je po merilu svojega ozemlja večja kakor vsa Evropa ter je strokovnjaško preračunano, da na njenem ozemlju lahko živi nad 125 milijonov ljudi, dasi je za enkrat obljubena le s poldesetim milijonom prebivalcev.

Nadvse potrebna je bila tu dobra in zanesljiva informacijska pisarna, ki se je po dolgem času vendar osnovala in začne poslovati 1. decembra t. l. v tukajšnjem obmejnem mestu Windsor (največje in najvažnejše kanadsko obmejno mesto; leži na skrajnem pomolu kanadskega ozemlja, to je med Clevelandom in Chicagom, tik ob milijonskem mestu Detroit). Na tisoče naših v domovini želi izvedeti pravi položaj Kanade, njene prilike, ugodnosti ter dobiti zanesljive podatke o tem delu Amerike. Vsem, ki kedaj nameravajo priti v Kanado, bo od sedaj naprej možno dobiti kar najzanesljivejša pojasnila in navodila potom našega Informacijskega urada. Stopili smo v stike s tukajšnjim naseljeniškim uradom v Winni-

pegu in Ottavi ter dobili zvezo z vsemi večjimi in manjšimi naselbinami Slovencev širom Kanade, tako da bomo zmožni vsakemu interesentu dati najtočnejša pojasnila in priporočila na vsa vprašanja, oziroma bomo odsvetovali, kar po naši petletni izkušnji ter izkušnji stoterih naših rojakov vemo, da ni priporočljivo. Dajali bomo vsa potrebna pojasnila, kako priti zakonitim potom do svojcev v Zedinjene države na šestmesečni obisk, oziroma, kje in kako se najlaže snidete, ako Vaši sorodniki pridejo do Vas v Kanado. V primeru, da se odločite priti sem, Vam bomo šli na roko v zadevi dobave garantnih pisem itd.

Pri vprašanjih navedite Vaš poklic in še posebej to, za kakšno delo, trgovino ali obrt se zanimate, da nam bo mogoče, odgovoriti Vam točneje. Vsakdo se lahko obrne do nas tudi z najzaupnejšimi vprašanji v kakršnikoli zadevi.

Za stroške in odgovor je priložiti 1 dolar, ako dolarja ni prilike dobiti, naj se priloži 60 Din. Na vprašanja brez priložene vsote se ne moremo ozirati. Vsa pisma naj se pošiljajo priporočeno na naslov: «Jugo-Can», Information Bureau, (Windsor), P. O. Box 94 Walkerville, Ontario, Canada.

ZANIMIVOSTI

Barbarsko pobijanje ptic selivk v Italiji

Drobnih ptičic selivk je vedno manj, ker jih vsako leto Italijani polovijo na milijone, kajti lov na ptice v Italiji je z zakonom dovoljena obrt in prastara navada. Res je, da na jugu Italije lovijo ptice tudi iz siromaštva, ker tam ljudje ne uživajo drugega mesa kakor onega od ptic-selivk. Ptice pa pokončavajo tudi ljudje, ki bi jim to ne bilo potrebno. Lov na ptice je postal pravi italijanski sport, s katerim se bavijo celo izobraženi sloji.

Želite li se dopasti?

Ako želite biti lepi, obdržati svoje lice mladeniško sveže, svojo kožo elastično in baržunasto, svoje lasne lepote in bujne, tedaj rabite za dnevno nego svoje lepote

1. **Elsa-milo zdravja in lepote**, katero ni samo parfimirano toaletno milo, temveč vsebuje v sebi tudi medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, katere prodirajo v Vašo kožo in jo vzdržujejo zdravo, lepo, mlado in Vašo zunanost mladeniško svežo.

Fellerjeva prava mila zdravja in lepote so:

ELSA lilijno mlečno milo	ELSA boraks-milo
ELSA rumenjakovo milo	ELSA katranovo (šampon) milo
ELSA glicerinsko-milo	ELSA-milo za britje.

Poizkusite jih! Nikdar ne boste rabili druga mila! Za poizkus 5 komadov Elsa-mila s omotom in poštino vred 53 Din.

2. **Fellerjevo pravo kavkaško pomado za zaščito lica in kože**. Ona Vam izgladi gube in brazgotine, dela kožo gibko in nežno, briše sledove staranja, ustvarja mladost in lepoto. Izenadilo Vas bo, s kakšno bržino izginejo solnčne pege, kožne brazde, rdečica nosa, mozolji, zajedavci in drugi vsakovrstni nedostaki kože.

3. **Fellerjevo močno pomado za rast las**, katere preprečuje izpadanje las, prerano osivljenje, čisti lasne luske, dela lasne mehke, gibke, bujne ter pospešuje njih rast.

Za poizkus 2 lončiča ene ali po 1 lončič od vsake Elsa-pomade s omotom in poštino vred za 33 Din.

V Vašem interesu je, da pošljete denar vnaprej, ker plačate po Porzetju radi poštinskih stroškov 10 Din več. — Naročila je nasloviti jasno: Lekarnarju

EUGEN V. FELLER, Stubica Donja
Elsatrg 360 Hrvatska.

Kako se v Italiji gleda na milijonsko uničevanje ptic, je najbolj razvidno iz besed Belvederija, ki pravi med drugim: «Potrebno je, da se za lov na ptice zanima v veliki meri mladina, ki si pri tem ostri oko in uho. Prvi pogoj uspešnega lova je tudi obširno znanje o življenju posameznih ptičjih vrst. Treba je vedeti, kakšne prostore si ptice izbirajo za svoje odmore, kako se posamezne vrste privabi ali z žvižganjem, klicanjem in tako naprej. Končno je pa treba tudi poznati smer vetrov. Ta lov je torej velika umetnost in najboljše razvedrilo.»

Takšne besede so pravcata sramota za narod, ki se kaj rad baha s tisočletno kulturo. Svoje ptice so Italijani že skoro popolnoma iztrebili, sedaj pa bodo polagoma še ostale, ki potujejo jeseni preko Italije.

Naj opišemo še način, kako se barbarski lov vrši. Lovci z mrežo si skrbno izbere mesto za ptičji pogin v velikih množinah. Na četverkotnikih od 40 do 60 metrov dolžine in 20 do 25 metrov širine se nasadi nizko rastoče grmovje, okrog ob robih takega nasada pa drevje, ki naglo rase. Grmovje se prirezuje, tako da ni nikdar višje od pol metra. Med drevjem ob robu so razpete mnogoštevilne tanke mreže. Kraj takega nasada je z grmovjem skrbno maskirana hišica, v kateri je skrit lovec, opremljen z raznimi piščalkami za privabljanje ptic. V nizkem grmovju so skriti raznovrstni detonatorji, ki se dajo vžgati ali sprožiti potom vžigalne vrvice, ki je napeljana v hišico do lovca. Ptice, privabljene od lovčevega žvižganja, se v velikih jatah spustijo na grmovje, lovec zažge vžigalno vrstico in ob silnem poku se ptice prestrašene zaletijo v razpene mreže. Iz mrež pobirajo potem lovci omamljene ptice v velike košare. Pravijo, da se običajno Italijani ob času selitve ptic zredijo. Potem si lahko mislimo, kakšne množice pogoltajo gladovni italijanski želodci.

× Nesreča mladega moža stare princese. Komaj je minilo 14 dni, odkar se je 27letni ruski plesalec Aleksander Zubkov poročil z 61letno princeso Viktorijo, sestro bivšega nemškega cesarja, že se je srečni mož težko ponesrečil. Zubkov je padel z motornega kolesa in je poleg obšutnih poškodb na glavi dobil tudi hude notranje poškodbe. Ko je princesa zvedela za nesrečo svojega moža, se je onesvestila.

× Ugoden vpliv ultravijoletnih žarkov. V Nemčiji so pričeli z zanimivimi poizkusi v neki ljudski šoli. Šolsko oblastvo je namreč odredilo, da se mora preizkusiti neko posebno steklo, ki prepušča ultravijoletno solnčno žarko. V to svrhu so v šoli organizirali tri razrede z dečki in deklicami istih let in približno enake telesne konstitucije. Razredi se nahajajo v treh različnih stavbah, na katerih so okna z navadnimi šipami, okna s šipami, ki prepuščajo ultravijoletno žarko, in dvorana z odprtimi okni. Vsi prostori so na isti solnčni strani in enake velikosti. Po več mesecih bodo otroci vseh treh oddelkov stehtani, zmerjeni in zdravniško pregledani, da se ugotovi vpliv ultravijoletnih žarkov. Slični poizkus so napravili že na Angleškem in ugotovili, da so šolarji, ki so posejali razred z ultravijoletnimi šipami, po 9 mesecih tehtali 1 kg in 4 g več od otrok, ki so obiskovali razred z navadnimi šipami.

× 30 ur živ zakopan. V Auburnu v Ameriki je bil 37letni Fred Leneau pri delu v nekem vodnjaku zasut od kamenja in zemlje 30 ur, preden so ga rešili. Da je ostal pri življenju, se ima zahvaliti aparatu, s katerim se lahko po cevki pošilja kisik s sesaljo v prostor, kjer ni zraka. S pomočjo tega aparata so Leneauja obdržali pri življenju, sicer bi se bil gotovo zadušil, preden so prišli do njega.

× Živo uho je kupila. Neka newyorška dama iz boljših krogov je doživela lani na svojem potovanju po Evropi neprijetno avtomobilsko nezgodo, ki jo je veljala levo uho. In sedaj je dama dala oglašiti v časopisju, da išče levo uho. Pripravljena je plačati zanj lepo odškodnino. Na ta ne navadni oglas se je odzvalo nesrečno število kandidatov — baš 13, in sicer 12 dam in neki moški. Tajnik zagonetne newyorške dame je končno po

dolgem oklevanju izbral mladenko, čije uho bo po njegovem mnenju odgovarjalo zahtevi. Mladenska je 18letna uslužbenka Doris Clarkova iz Chicaga, v ostalem ljubko in prikupno dekle. Zahtevala je 4000 dolarjev odškodnine za bolečine in pripomnila je, da bo s tem zneskom baš krila svoje dolgove. Po dolgotrajnih pogajanjih je bila pogodba sklenjena in prihodnje dni pride levo uho Clarkove pod nož. Operacijo bo napravil eden najboljših čikaških zdravnikov, nato pa bo odrezano uho pritrjeno na glavo zagonetne Newyorčanke brez levega ušesa.

× Nova repatica. Prebivalstvo naše južne polule je te dni opazovalo redek nebesni pojav. Na nebu se je pojavila krasna, s prostim očesom vidna, povsem neznana zvezda repatica. Repatico so opazovali 3. t. m. v Melbourneu v Avstraliji. Žal, da je neugodno vreme onemogočilo točno opazovanje in tudi ni uspelo dognati, v kateri smeri se repatica premika. Novo repatico so opazili tudi v Argentini, in sicer 6. t. m. Sklepa se, da se nova repatica premika vsak dan za dve stopinji proti severu in se utegne v doglednem času pojaviti tudi v naših krajih.

× Razbojniške tolpe v Rumuniji. Na cesti, ki vodi v Kišinjev, glavno mesto Besarabije, je bil izvršen pred dnevi v bližini vasi Tarnove drzen roparski napad. V tamošnji okolici nastopajo že dalje časa razbojniške tolpe, tako da si kmetje in trgovci ne upajo več sami hoditi na sejme, temveč se družijo v velike karavane, katerim pridele še močne orožniške straže. Pri Tarnovi pa so razbojniki napadli celo karavano, v kateri je bilo nad 30 voz, naloženih z raznovrstnim blagom. Razbojniki so začeli streljati na spremljajoče orožnike. Po kratkem boju se jim je posrečilo, pognati orožnike v beg. Na ta način so dobili v roke brez večjega truda ves plen z lastniki vred. Trgovce in kmete so popolnoma oplenili. Pobrli so jim blaga in denarja v vrednosti več milijonov. Njihov plen pa je še povečal neki davkar med potniki, ki je vozil v Kišinjev okoli 30 milijonov lejev državnega denarja. Za drznimi roparji ni sledu.

× Razbojništvo v Chicagu. V Chicagu vladajo čudne razmere. Niti najstrožje kazni ne ustrašujejo razbojnikov, ki se pri svojem poslu poslužujejo tudi strojnih pušk. Nedavno je dobro organizirana tolpa vdrla v neko kavarno in prisilila goste h kapitulaciji. Strojne puške so gostom kar zaprle sapo in tako so jih banditi olajšali za 20.000 dolarjev. Istega dne je bilo še več roparskih napadov, ki jih je večinoma izvršila ista tolpa. Policija banditom ni mogla do živega.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Tako je.

Ravnatelj: «Zakaj ste zapustili dosedanje službo?»

Prosilka: «Tam nisem imela nobene bodočnosti.»

Ravnatelj: «Kako to?»

Prosilka: «Moj šef je bil že oženjen...»

Pijanec.

Stražnik (razgrajajočemu pijancu): «Kaj sta?»

Pijanec: «Ali ne vidite? Pijan...»

Strahopetec.

Mira: «Vašega soproga vidim že cel mesec vsak dan prihajati v zobno kliniko. Kaj je morda v kliniki uslužben?»

Vera: «Ne, on bi si samo rad dal izdreti zob...»

Ni razumel.

V železniški kupe je stopila dama, in ker ni bilo nikjer prostora, je sedla med dva moška. Ker sta oba kadila, je pričela pokašljevati ter pogledavala zdaj prvega, zdaj drugega. Prvi je to opazil ter vzel pipo iz ust, drugi pa je naprej vlekel cigareto.

Ker ni mogla več prenašati, je rekla: «Mislim sem, da bi človek smel pričakovati, da vsaj na železnici sreča obzirne kavalirje.»

Tisti, ki je kadil cigareto, se je zganil, ponudil dami cigareto ter dejal: «Oprostite gospa, da mi ni prišlo na misel.»

Zenica: «Ah, možek, jaz nimam nikdar nikake zabave!»

Možek: «Tako? Saj hodiš v gledališče, na plesu si bila in koncert si poslušala.»

Zenica: «Toda samo s teboj...»

Toplo pod nogami.

V hiši je nastal požar in gasilci so prihiteli gasiti. Pa je prišel eden gasilcev v eno sob v prvem nadstropju ter zapazil v njej starega možaka, ki je mirnodušno sedel na zofi ter se zadovoljno smehljaj.

«Očka, kaj ne vidite, da gori? Skrajni čas je, da zapustite sobo,» je menil gasilec.

«Ah, kakšna škoda,» je vzdihnil očka, prvič ta teden imam tople noge...»

Edina pomoč.

Kuharica (vojščaku ljubimcu): «Za božjo voljo, Jaka, ostani zuna! Naš pes takoj zbesni, ako vidi uniformo.»

Vojščak: «Jaz moram na vsak način govoriti s teboj. Ali naj se morda slečem?»

Okostnjak.

Gospod Gologlavec je bil zdravnik in je imel v svoji sobi okostnjak. Nekoč se je glede reda v sobi sprl s svojo boljšo polovico.

Zenka je navsezadnje ogorčeno zaklicala: «Nič ti ni prav! Človek bi kar iz kože skočil...»

Zdravnik: «Nikar, nikar, saj vidiš, da že imam okostnjak...»

Drzna beračica.

Gospodinja: «Jaz imam stare hlače za vašega moža. Samo se morajo še zašiti.»

Beračica: «Prosim, kar zašijte jih, bom že počakala...»

Profesorska raztresenost je neozdravljiva.

Profesor se je vračal s svojo soprogo od koncerta in je ves vesel kazal ženi dva dežnika: «Da ne boš govorila, da je profesor vedno raztresen... Ali vidiš? Oba dežnika imam s seboj, svojega in tvojega...»

Žena: «Za božjo voljo, saj midva sploh nisva imela dežnikov s seboj...»

Delo mu je pripravil.

Stranka: «Gospod zdravnik, upam, da bo račun prav zmeren — že iz hvaležnosti.»

Zdravnik: «Iz kakšne hvaležnosti?»

Stranka: «No, zaradi bolezni mojega sinčka so se razširile ošpice po vsem mestu...»

Spomin.

Mirko: «V tej škatli imam še spomin na svojo ločeno ženo.»

Branko (pogleda): «Zlomljen zob?»

Mirko: «Ne, izbit!»

Branko: «Kolikor je meni znano, tvoji ženi ne manjka noben zob.»

Mirko: «Njej ne, meni pa...»

Soproga.

Mož: «Danes grem k boksarski tekmi sam brez tebe.»

Žena: «Potem se pa dobro nauči udarcev, ker jih boš potreboval ob povratku...»

Naša sta se.

Vera: «Celo vrsto let sta hodila hladnokrvno drug mimo drugega in zdaj sta se naenkrat zaročila.»

Milena: «Enostavno! Oba sva zaradi pomanjkanja znanstva iskala sorodnih duš potom malih oglasov v časopisju. No, in tako sva se zaročila...»

Svidenje po dolgem času.

Vera: «Ali niste Vi oni veliki sosedov deček, ko sem bila jaz še mala deklica?»

Branko: «Ne, temveč mali sosedov deček, ko ste bili Vi že velika deklica...»

Listnica uredništva

Ribno pri Bledu. Tiskovni zakon bi se kar razjokal nad dopisom. Seveda, če vzamejo gg. dopisnik in zadevne priče vse eventuelne posledice zakona na sebe, se stvar lahko priobči. Zgoditi se Vam po zakonu ne more nič, če je vse res popolnoma točno.

Podsreda. Prepozno prejeli.

Vitan. Ko smo Vaš dopis prejeli, smo imeli enega v isti zadevi že postavljenega. Zato mora Vaš izostati.

Radomerje pri Ljutomeru. Tiskovni zakon lahko v dopisu najde neprijetnosti. Zadeva je hudo lokalna in se iz ozirov grozečega paragrafa prav lahko opusti.

Sp. Velka. J. Č. Ako je slika fantov rekrutov dobro narejena, jo bomo objavili. Po slabi sliki pa se ne da napraviti kliše.

Zveza vlakov Kočevje—Ljubljana z Zagrebom. Glede novega voznega reda je že odločeno in je taka notica zaenkrat brezpredmetna. Morda se je v tem pogledu že kaj sklenilo.

Restelica. Pritožbe v naših listih o tamošnjih razmerah ne bodo zalegle ničesar. Poročajte o zadevi kateremu izmed poslancev SDS v Beograd.

Sv. Barbara v Haložah. Dopisniki dobro došli! Zlasti bi si želeli dopisov o dnevnih dogodkih (o požarih, nesrečah in podobnem ter o raznih drugih zanimivih dogodkih).

Ponikve. Takih vesti, žal, ne priobčujemo od nam neznanih dopisnikov, ker so se nam že pripetile mistifikacije z neprijetnimi posledicami.

Murska Sobota. (Amaterske slike.) Sprejemamo slike, ki morajo biti prav dobre, jasne in dovolj velike, obenem pa dovolj zanimive za širšo javnost. Honorirajo se le slike, ki se nanašajo na izredne dogodke.

MALI OGLASI

Svinjske kože,

ajca, maslo, puter in vse poljske pridelke kupuje vedno po najvišjih dnevnih cenah

Franc Senčar, trgovina mešanega blaga, Mala Nedelja in Ljutomer.

Velika izbira vsakovrstnega blaga za zimo ter vseh čevlarskih potrebščin. — Priznana zmerne cene.

Izdaja za konzorcij «Domovine» Adolf Rionikar.

Mladenič

star 21 let, želi znanja z dekletom od 17 do 21 let v svrhu poznejše ženitve. Prednost imajo Dolenjke. — Pismene ponudbe na upravo «Domovine» pod šifro «Mladenič D».

Služkinjo

16 do 18 let staro, išče majhna družina na deželi. Opravljala naj bi navadna hišna dela. Biti mora poštena, pridna in zanesljiva. — Ponudbe z navedbo plače je poslati na naslov: Pečnik, Kapele, p. Dobova.

Zamenjava bučnic

za prvovrstno bučno olje v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jajc, masla, putra ter svinjskih kož.

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

G. drju. I. Rahlejevu,

Beograd

Kosovska ulica 43.

Prejel sem Vaše zdravilo Radio Balsamika, ko sem bil še v Travniku in sem porabil samo eno steklenico za masiranje proti išiasu. Po prvem masiranju sem takoj občutil, da mi je odleglo, ko pa sem porabil celo steklenico, sem bil pa že popolnoma zdrav. Mislim, da ste iz Travnika dobili mnogo pacientov, katerim sem Vas vsem jaz priporočil.

S spoštovanjem

S. Grgič.

Ivančica, 13. februarja 1926.

Zdravilo „RADIO BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij „RADIO BALSAMIKA“ drja. I. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43.

KDOR NE VE,
da plačujem kože
vseh vrst divjačine
najdražje,
izgubi lepe
dohodke

PŠMKO
— LUBJANA —
TRGALSTVO L.

BOLNIM

vobče in posebno kronično bolnim, nadalje onim, ki so izgubili nado, da se popravi, slabim, prezgodaj ostarelim in slabotnim, priporočajo avtoritete

«Kalefluid» D. Kaleničenka,

ki pomlajuje organizem, vrača normalno delovanje pri vseh telesnih organih, razkrajja in odstranjuje iz organizma mokračno kislino, urate itd.

Po zdravljenju s «Kalefluidom» bolečine, slabokrvnost itd. prestopajo in prejšnji bolnik ponovno uživa vse lepote prejšnjega mladega, za delo sposobnega življenja. To so potrdili v 27 letih, odkar funkcijonira laboratorij D. Kaleničenka desetstični zdravnikov in milijoni bolnikov. «Kalefluid» je bil odlikovan z visokimi nagradami na higijenskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Firenci in Rimu, s petimi Grand-Prix in petimi velikimi zlatimi kolajnam. Dobiva se v lekarnah vsega kulturnega sveta, pošilja se pa tudi po povzetju. Ekspedicija je brezplačna. — Literatura «Pomlajevanje in zdravljenje organizma» se pošlje vsakomur zastonj in poštne prosto. — Pišite na Miloša Markovića, Beograd, Katićeva ulica 1.

Priporočajte in širite „Domovino“!

Med. univ. dr. Radivoj Čavić

sreski zdravnik

nastanil se je v Šmarju pri Jelšah št. 5.

Bolnike sprejema dnevno od 10. do 12. ure dopoldne.

Jesen - zima,

267

najcenejši nakup

češkega in angleškega blaga za moške površnike in ženske plašče, kakor tudi raznega sukna za obleke ter vseh vrst parheta, katerega prodajam radi prevelike zaloge **izpod nabavne cene.**

Se priporočam cenjenemu občinstvu,
ANTON SAVNIK, Škofja Loka.

BOLNI NA PLJUČINI!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi **Umetnosti prehranjevanja**, ki je že marsikoga rešila smrti. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po poapnenju sčasoma bolezen preneha. Resni možje zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej pričnete z mojim načinom prehranjevanja, tem boljše.

Popolnoma zastonj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker bo moj založnik v celem razposlal le 10.000 izvodov zastonj, zato pišite takoj, da boste tudi Vi sprejeti v krog onih srečnih, ki bodo dobili to znamenito knjigo. Pišite na naslov:

GEORG FULGNER — Berlin - Neukölln,
Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 881

300

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique

(FRENCH LINE)

33

HAYRE-NEWYORK

samo 5 1/2 dni čez morje. — Dobra hrana in pijača brezplačno. Cie Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transport-Maritimes za Severno in Južno Ameriko z ekspres parniki, kateri vozijo vsak teden iz Havra, Bordeauxa in Marsilije v Argentinijo, Uruguay, Chile, Avstralijo in Kanado.

Tozadevna pojasnila daje brezplačno zastopnik **IVAN KRAKER, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.**